

**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**

**«Κοστολόγηση Οπωροκηπευτικών προϊόντων:
Η περίπτωση της Ιεράπετρας»**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Εισηγητής: **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΚΟΚΑΚΗΣ, Α.Μ.1086**

Επιβλέπων: **Δρ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΕΜΟΝΑΚΗΣ**

©

2021

**HELLENIC MEDITERRANEAN UNIVERSITY
SCHOOL OF MANAGEMENT AND ECONOMICS SCIENCE**

**DEPARTMENT OF MANAGMENT SCIENCE AND
TECHNOLOGY**

**«Costing methods of fruit and vegetables
products: The case of Ierapetra»**

DIPLOMA THESIS

Student: **NIKOLAOS SKOKAKIS, A. M.1086**

Supervisor: **Dr. CHRISTOS LEMONAKIS,**

©

2021

Υπεύθυνη Δήλωση: Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην πτυχιακή εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η πτυχιακή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας του ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εστιάζει στη μελέτη των μεθόδων κοστολόγησης των οπωροκηπευτικών προϊόντων με ιδιαίτερη αναφορά στην περίπτωση της περιοχής της Ιεράπετρας στην Κρήτη.

Επιπλέον, γίνεται παρουσίαση του αγροτικού τομέα στην ελληνική οικονομία και τον ρόλο των αγροτικών συνεταιρισμών στον πρωτογενή τομέα. Γίνεται αναφορά στην έννοια της δημοπρασίας, μία ιστορική αναδρομή για τα δημοπρατήρια και παρουσιάζονται αναλυτικά οι κατηγορίες των δημοπρασιών και ειδικότερα των οπωροκηπευτικών προϊόντων.

Η εργασία αναφέρεται στην κοστολόγηση της αγροτικής παραγωγής με τις αντίστοιχες μεθόδους κοστολόγησης, τους παράγοντες που επηρεάζουν το κόστος παραγωγής και τις στρατηγικές μείωσης του.

Τέλος, γίνεται παρουσίαση του δημοπρατηρίου του αγροτικού συνεταιρισμού ΑΝΑΤΟΛΗ στην Ιεράπετρα καθώς και της έρευνας που διεξήχθη για την λειτουργία των δημοπρατηρίων στην Ελλάδα και ειδικότερα στην Κρήτη. Οι προτάσεις για το μέλλον οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα μελέτη λαμβάνουν υπόψη τα ευρήματα της έρευνας και της μελέτης περίπτωσης.

Λέξεις Κλειδιά: οπωροκηπευτικά προϊόντα, δημοπρατήρια, κοστολόγηση, ηλεκτρονική δημοπρασία

ABSTRACT

The present thesis focuses on the study of the costing methods of fruit and vegetable products with particular reference to the case of the region of Ierapetra in Crete.

In addition, the agricultural sector in the Greek economy and the role of agricultural cooperatives in the primary sector are presented. Reference is made to the concept of auction, a historical retrospection for auction houses and the categories of auctions and especially of fruit and vegetable products are presented in detail.

The paper refers to the costing of agricultural production with the corresponding costing methods, the factors that affect the cost of production and the strategies for its reduction.

Finally, there is a presentation of the auction house of the agricultural cooperative ANATOLI in Ierapetra as well as the research conducted for the operation of auctions in Greece and especially in Crete. The forward-looking suggestions included in this study take into account the findings of the research and the case study.

Key Words: fruit and vegetables, auction houses, costing methods, e-auction

Περιεχόμενα	
Κατάλογος Εικόνων	7
Κατάλογος Διαγραμμάτων	7
Εισαγωγή	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	9
Έννοια Δημοπρασίας και Δημοπρατηρίου	9
1.1. Ιστορικά στοιχεία για τα δημοπρατήρια.....	10
1.2. Κατηγορίες Δημοπρασιών.....	11
1.3. Ηλεκτρονική Δημοπρασία.....	13
1.4. Αγροτικοί Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα	15
1.5. Δημοπρατήρια οπωροκηπευτικών προϊόντων	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	22
Κοστολόγηση	22
2.1. Κοστολόγηση αγροτικής παραγωγής.....	24
2.2. Μέθοδοι κοστολόγησης.....	27
2.3. Παράγοντες που επηρεάζουν το κόστος παραγωγής.....	32
2.4. Πολιτικές μείωσης κόστους	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	37
Έρευνα: Λειτουργία δημοπρατηρίων στην Ελλάδα. Ο ρόλος τους	37
3.1 Ανάλυση απαντήσεων ερωτηματολογίου	38
3.2 Συμπεράσματα των αποτελεσμάτων	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	58
Η περίπτωση του αγροτικού συνεταιρισμού Ανατολή στην Ιεράπετρα	58
Η ιστορία του συνεταιρισμού.....	59
Στόχοι.....	60
Οργανωτική Δομή	61
Πιστοποιήσεις	63
Συμμετοχές σε εκθέσεις.....	63
Διαδικασία δημοπράτησης Ανατολής.....	65
Χειρισμός αποθεμάτων.....	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	67
Συμπεράσματα	67
6. Προτάσεις για το μέλλον.....	69
Βιβλιογραφία	70
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	72

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία Αγροτικού Τομέα (Γεωργία και Κτηνοτροφία), 1995 - 2017	15
Εικόνα 2: Αξία παραγωγής γεωργικού κλάδου δραστηριότητας, 2000 -2018 σε τρέχουσες τιμές	16
Εικόνα 3: Απασχόληση στον αγροτικό τομέα στην Ελλάδα, 1995-2017.....	16
Εικόνα 4: Εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, 2000-2018.....	17
Εικόνα 5: Ποσοστό των επιδοτήσεων επί της συνολικής αξίας γεωργικής παραγωγής .	18
Εικόνα 6: Κόστος Παραγωγής	25
Εικόνα 7: Αρχές Μεθόδων Κοστολόγησης.....	27
Εικόνα 8: Ιστότοπος Αγροτικού Συνεταιρισμού ΑΝΑΤΟΛΗ	58
Εικόνα 9: Εγκαταστάσεις του συνεταιρισμού.....	59
Εικόνα 10: Εκπαιδεύσεις - Αγροτικός Συνεταιρισμός "ΑΝΑΤΟΛΗ"	60
Εικόνα 11: Συσκευαστήριο Αγροτικού Συνεταιρισμού "ΑΝΑΤΟΛΗ"	62
Εικόνα 12: Πιστοποιήσεις Αγροτικού Συνεταιρισμού "ΑΝΑΤΟΛΗ"	63
Εικόνα 13: Συμμετοχή σε Αγροτικές Εκθέσεις.....	64
Εικόνα 14: Εγκαταστάσεις δημοπρατηρίου.....	66

Κατάλογος Διαγραμμάτων

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Μοντέλα Δημοπρασίας	12
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: Τρίπτυχο Κοστολόγησης	22
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: Κατηγορίες Κόστους.....	24

Εισαγωγή

Σκοπός της εργασίας είναι η ανάλυση των μεθόδων κοστολόγησης των αγροτικών προϊόντων με ιδιαίτερη αναφορά στα οπωροκηπευτικά προϊόντα και τους παράγοντες που επηρεάζουν την κοστολόγηση. Επίσης, θα εξετασθούν οι πολιτικές μείωσης του κόστους στην αγροτική παραγωγή και ο ρόλος των αγροτικών συνεταιρισμών και των δημοπρατηρίων σε αυτή την διαδικασία.

Τα δημοπρατήρια αγροτικών προϊόντων τα οποία κατά πλειοψηφία έχουν ιδρυθεί από αγροτικούς συνεταιρισμούς, δίνουν την ευκαιρία στους παραγωγούς να πουλήσουν τα προϊόντα τους μέσα σε ένα νομοθετικά ορισμένο πλαίσιο που τους διασφαλίζει οικονομικά και εμπορικά. Αποτελούν δηλαδή μία σημαντική εναλλακτική διάθεσης της παραγωγής τους στην αγορά μειώνοντας το κόστος παραγωγής και την αποθεματοποίηση των προϊόντων τους.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναπτύσσεται η σημασία του αγροτικού τομέα στην ελληνική οικονομία και ο ρόλος των αγροτικών συνεταιρισμών στην Ελλάδα. Επίσης, ορίζεται η έννοια της δημοπρασίας και των κατηγοριών της μαζί με μία ιστορική αναδρομή ενώ παράλληλα δίνεται έμφαση στις δημοπρασίες οπωροκηπευτικών προϊόντων. Επιπλέον γίνεται αναφορά στον νόμο πλαίσιο λειτουργίας των δημοπρατηρίων αγροτικών προϊόντων στην Ελλάδα, Ν. 4015/2011.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι μέθοδοι κοστολόγησης της αγροτικής παραγωγής και αναπτύσσονται αναλυτικά οι παράγοντες που επηρεάζουν το κόστος παραγωγής καθώς και τις αντίστοιχες πολιτικές μείωσης κόστους όπως οι συνεταιρισμοί, η χρήση νέων τεχνολογιών, κ.α.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο αγροτικός συνεταιρισμός ΑΝΑΤΟΛΗ και το δημοπρατήριο των οπωροκηπευτικών προϊόντων του ως μελέτη περίπτωσης.

Στη συνέχεια, στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται τα συμπεράσματα που κατέγραψε η εργασία μέσα από την έρευνα της για τον τρόπο λειτουργίας των δημοπρατηρίων οπωροκηπευτικών προϊόντων στην Ελλάδα σήμερα. Συγκεκριμένα, γίνεται στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων και αντίστοιχος σχολιασμός.

Στο πέμπτο και έκτο κεφάλαιο καταγράφονται τα συμπεράσματα της μελέτης καθώς και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα και ανάλυση στο μέλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Έννοια Δημοπρασίας και Δημοπρατηρίου

Η δημοπρασία ως λέξη προέρχεται από τον συνδυασμό των λέξεων δήμος + πιπράσκω δηλ. πουλώ δημόσια πράγματα. Στα αγγλικά η αντίστοιχη λέξη, auction, προέρχεται από το λατινικό augere, «to increase», δηλαδή αυξάνω (WordSense, 2021).

Εννοιολογικά η δημοπρασία μπορεί να ορισθεί ως μία διαδικασία ανταλλαγής, μία εναλλακτική πώλησης προϊόντων / υπηρεσιών.

Δημοπράτης είναι το φυσικό πρόσωπο ή η επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία του το προϊόν ή την υπηρεσία και προτίθεται να το πουλήσει μέσω της διαδικασίας της δημοπρασίας.

Σύμφωνα με τον Βασιλείου, για να πραγματοποιηθεί η διαδικασία της δημοπράτησης θα πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον δύο συμμετέχοντες, πλειοδότες, οι οποίοι ενδιαφέρονται να αποκτήσουν το συγκεκριμένο προϊόν / η υπηρεσία. Για να ολοκληρωθεί μια δημοπρασία πρέπει να μείνει ένας τελικός πλειοδότης ο οποίος κερδίζει την δημοπρασία και αποκτά το προϊόν / την υπηρεσία γιατί έκανε την καλύτερη προσφορά και η τιμή στην οποία πλειοδότησε είναι η τιμή πώλησης.

Οι πλειοδότες μπορούν να συμμετέχουν είτε με φυσική παρουσία είτε εξ' αποστάσεως μέσω του διαδικτύου.

Οι πωλητές των προϊόντων πληρώνουν στο δημοπρατήριο που διεξάγει την δημοπρασία ένα ποσοστό επί του ύψους των πωλήσεων που επιτυγχάνουν (Krishna, 2009).

1.1. Ιστορικά στοιχεία για τα δημοπρατήρια

Στην ιστορία συναντούμε συχνά την διαδικασία της ανταλλαγής προϊόντων σαν μορφή αγοραπωλησίας αλλά και το «παζάρι» μεταξύ των δύο πλευρών, εμπόρου και αγοραστή, για την διασφάλιση καλύτερης συμφωνίας.

Η δημοπρασία στην αρχαιότητα αφορούσε δυστυχώς όχι μόνο υλικά αγαθά, λάφυρα και ζωική παραγωγή αλλά και ανθρώπους, γυναίκες και σκλάβους. Τον 17^ο & 18^ο αιώνα στην Αγγλία συναντούμε μία οργανωμένη διαδικασία δημοπρασίας, τις λεγόμενες δημοπρασίες με το κερδί οι οποίες αφορούσαν πώληση αγαθών και μισθώσεις. Το άναμμα του κεριού σηματοδοτούσε το ξεκίνημα της δημοπρασίας, όταν αυτό έσβηνε σταματούσε η διαδικασία, όποιος είχε πλειοδοτήσει τα περισσότερα κέρδιζε και την δημοπρασία.

Στην Γαλλία του 18^{ου} αιώνα οι δημοπρασίες λάμβαναν χώρα μέσα σε καφέ και ταβερνεία και αφορούσαν έργα τέχνης.

Το 1674 στην Σουηδία υπάρχει καταγραφή ίδρυσης του πρώτου δημοπρατηρίου και το 1744 πραγματοποιήθηκε από το δημοπρατήριο Sotheby's (δεύτερο μεγαλύτερο) η πρώτη δημοπρασία και το 1766 ιδρύθηκε το δημοπρατήριο Christie's, το μεγαλύτερο στον κόσμο σήμερα.

Οι δημοπρασίες σήμερα έχουν αυξηθεί όσον αφορά το εύρος των αντικειμένων που δημοπρατούνται (από ομολογίες μέχρι επιχειρήσεις) αλλά έχουν αλλάξει και όσον αφορά την διαδικασία αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες. Η ηλεκτρονική δημοπρασία μέσα από το διαδίκτυο αποτελεί πια συνήθη πρακτική δίνοντας την δυνατότητα συμμετοχής σε κάθε ενδιαφερόμενο να υποβάλλει προσφορά μέσω διαδικτύου (Βασιλείου, 2009).

1.2. Κατηγορίες Δημοπρασιών

Οι δημοπρασίες διαχωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες σύμφωνα με τον τρόπο με τον οποίο διεξάγονται:

- Ανοικτές: οι συμμετέχοντες ανακοινώνουν ανοικτά τις προσφορές τους ώστε να τις γνωρίζουν όλοι έχοντας παράλληλα περιορισμό στον αριθμό των προσφορών που μπορεί να δηλώσουν.
- Κλειστές: οι συμμετέχοντες υποβάλλουν μία κλειστή προσφορά χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα να ενημερωθούν οι άλλοι συμμετέχοντες, ονομάζονται και τυφλές οι δημοπρασίες αυτού του τύπου.

Οι δημοπρασίες χαρακτηρίζονται από τον τρόπο τιμολόγησης, τον αριθμό των συμμετεχόντων και τον τρόπο συμμετοχής (φυσική παρουσία ή εξ' αποστάσεως) καθώς και τον χρόνο έναρξης / λήξης τους.

Συγκεκριμένα, το ίδιο αντικείμενο προς δημοπράτηση μπορεί να πωληθεί σε διαφορετικές τιμές με μικρό ή μεγάλο εύρος τιμής. Η τιμολόγηση αυτή ονομάζεται δυναμική γιατί μεταβάλλεται με βάση την προσφορά και την ζήτηση και εξαρτάται από το πλήθος των συμμετεχόντων. Επίσης, η τιμή εκκίνησης μπορεί να διαφέρει σε κάθε δημοπρασία ανάλογα με το είδος της, π.χ. μπορεί να ξεκινήσει από χαμηλά όπως στην Αγγλικού τύπου δημοπρασία και να ανεβαίνει ή να ξεκινήσει από ψηλά όπως στην Ολλανδικού τύπου δημοπρασία και η τιμή να πέφτει. Τέλος, η τιμή κλεισίματος μπορεί να διαφέρει όπως η πρώτη τιμή, κ.α. ή / και να υπάρχει η δυνατότητα ορισμού μιας ελάχιστης / μέγιστης αποδεκτής τιμής κάτω ή πάνω από την οποία το προϊόν / η υπηρεσία να μην μπορεί να πουληθεί.

Όσον αφορά τον χρόνο στον οποίο επιτρέπεται να διεξάγεται η δημοπρασία, αν πρόκειται για ανοικτή δημοπρασία στην οποία ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι αρκετά μεγάλος τότε και η διάρκεια της μπορεί να είναι μεγαλύτερη και να κλείσει, πιθανώς, σε μία υψηλή τιμή. Αντιθέτως, αν η δημοπρασία είναι κλειστού τύπου η διάρκεια της θα είναι μικρότερη και η τελική προσφορά μπορεί να μην αντιστοιχεί στην πραγματική αξία του αντικειμένου ή της υπηρεσίας που δημοπρατείται (Βασιλείου, 2009).

Τα ακόλουθα διαγράμματα παρουσιάζουν τα είδη δημοπρασιών ανά μοντέλο, πρωτεύοντα και δευτερεύοντα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Μοντέλα Δημοπρασίας

Πρωτεύοντα Μοντέλα

- Αγγλικού τύπου
- Ολλανδικού τύπου
- Κλειστή δημοπρασία πρώτης τιμής
- All - pay δημοπρασία
- Δημοπρασία με εξαγορά

Δευτερεύοντα Μοντέλα

- Συνδυαστική δημοπρασία
- Δημοπρασία με δεσμευμένη τιμή
- Απόλυτη δημοπρασία
- Σιωπηρή δημοπρασία
- Top - up δημοπρασία
- Δημοπρασία τύπου Walras
- Διμερής δημοπρασία
- Ιαπωνικού τύπου
- Κινέζικου τύπου

Πηγή: (Βασιλείου, 2009)

1.3. Ηλεκτρονική Δημοπρασία

Η τεχνολογική εξέλιξη επηρέασε και αυτόν τον τομέα της οικονομίας, τον τομέα των δημοπρασιών. Η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας επηρέασε και επηρεάστηκε και από την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών δημοπρασιών.

Οι ηλεκτρονικές δημοπρασίες διεξάγονται στο διαδίκτυο σε ένα διαδραστικό περιβάλλον δίνοντας την δυνατότητα της εξ' αποστάσεως συμμετοχής και έναν μηχανισμό που διασφαλίζει την αξιοπιστία και την διαφάνεια της διαδικασίας.

Κάνοντας μία ιστορική αναδρομή είναι ενδιαφέρον να επισημάνουμε οι δημοπρασίες μέσω διαδικτύου ξεκίνησαν από το 1993 μέσα από ομάδες συζητήσεων μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με αρκετά μεγάλο αριθμό πωλητών, με διάθεση διαφόρων προϊόντων ενώ οι δημοπρασίες διαρκούσαν πολλές ημέρα ακόμα και εβδομάδες.

Όπως οι ηλεκτρονικές αγορές έτσι και οι ηλεκτρονικές δημοπρασίες έγιναν γρήγορα πολύ δημοφιλείς και εξελίχθηκαν σε ένα δυναμικό μηχανισμό αγοραπωλησιών. Τα πλεονεκτήματα τους για τους αγοραστές προσομοιάζουν με αυτά ενός ηλεκτρονικού καταναλωτή, επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να αλληλοεπιδρούν και να γνωρίζουν άλλα άτομα από το σπίτι τους εύκολα και γρήγορα, πραγματοποιώντας οικονομικές αγορές έπειτα από ενδελεχή έρευνα αγοράς. Εκτός των χαμηλών τιμών που μπορούν οι αγοραστές να επιτύχουν υπάρχει και το πλεονέκτημα της διατήρησης της ανωνυμίας τους και φυσικά της επιλογής από μία τεράστια προσφορά προϊόντων και υπηρεσιών χωρίς γεωγραφικά σύνορα και περιορισμούς (Turban. E., King., Lee. , & Liang, , 2015).

Εκτός από τα πλεονεκτήματα των αγοραστών πλεονεκτήματα έχουν και οι πωλητές οι οποίοι έχουν την δυνατότητα να αυξήσουν τα έσοδα τους και τα κέρδη τους εξαιτίας της αύξησης του αριθμού των συμμετεχόντων σε μία ηλεκτρονική δημοπρασία καθώς και της αύξησης της χρονικής διάρκειας της δημοπρασίας.

Το βασικό μειονέκτημα της ηλεκτρονικής δημοπρασίας είναι οι κίνδυνοι που εντοπίζονται στις ηλεκτρονικές συναλλαγές και η διαδικτυακή απάτη. Η ανάπτυξη όμως ηλεκτρονικών δημοπρασιών όπως το eBay έχει συμβάλει σημαντικά στην μείωση τέτοιων φαινομένων. Ο συγκεκριμένος δικτυακός τόπος δημιούργησε ένα

σύστημα αξιολόγησης και ανατροφοδότησης το οποίο διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ αγοραστών και πωλητών και τους δίνει την δυνατότητα να βαθμολογήσουν ο ένας τον άλλον.

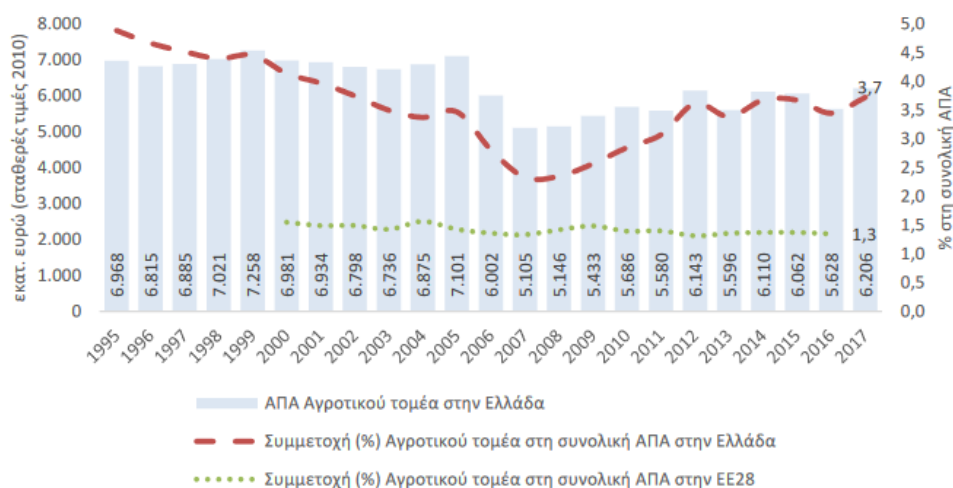
Το μοντέλο αυτό είναι το πιο δημοφιλές για τις ηλεκτρονικές δημοπρασίες στο διαδίκτυο. Βασίζεται στο Αγγλικό μοντέλο δημοπρασίας δηλ. πρόκειται για μία ανοικτή δημοπρασία με ανοδική τιμή η οποία ολοκληρώνεται και το προϊόν / η υπηρεσία καταχωρείται στον χρήστη που υπέβαλε την μεγαλύτερη τελική προσφορά. Οι πληρωμές γίνονται με χρέωση κάρτας (πιστωτικής / χρεωστικής), μέσω PayPal ή και με αντικαταβολή. Ο δικτυακός τόπος που προσφέρει αυτή την υπηρεσία, της ηλεκτρονικής δημοπρασίας, «πληρώνεται» με προμήθεια, με ένα ποσοστό της τιμής κλεισίματος (Βασιλείου, 2009).

1.4. Αγροτικοί Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα

Ο αγροτικός τομέας αποτελεί βασική δραστηριότητα στην ελληνική οικονομία τόσο σε όρους απασχόλησης όσο και σε συνεισφορά σε άλλους τομείς όπως ο τουρισμός, η βιομηχανία τροφίμων και οι εξαγωγές.

Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του IOBE η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του αγροτικού τομέα στην Ελλάδα (σε αλυσιδωτά σταθερές τιμές 2010) διαμορφώθηκε το 2017 σε €6,2 δισ. – το υψηλότερο επίπεδο που καταγράφηκε μετά το 2005.

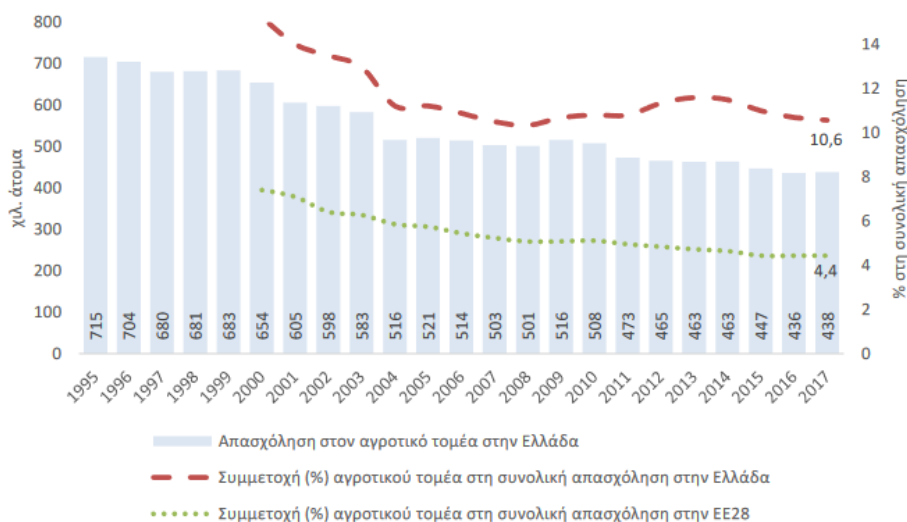
Εικόνα 1: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία Αγροτικού Τομέα (Γεωργία και Κτηνοτροφία), 1995 - 2017

Πηγή: Eurostat

Αναφορικά με την συνεισφορά του στην απασχόληση, η ίδια έρευνα αναφέρει ότι απασχολήθηκαν 438 χιλ. άνθρωποι το έτος 2017. Το ποσοστό συμμετοχής των εργαζόμενων του αγροτικού τομέα στο σύνολο των απασχολούμενων στην οικονομία έπεσε από 10,6% το 2017 σε 15,2% το 2000, ωστόσο είναι ακόμα αρκετά υψηλότερο από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (4,4% το 2017).

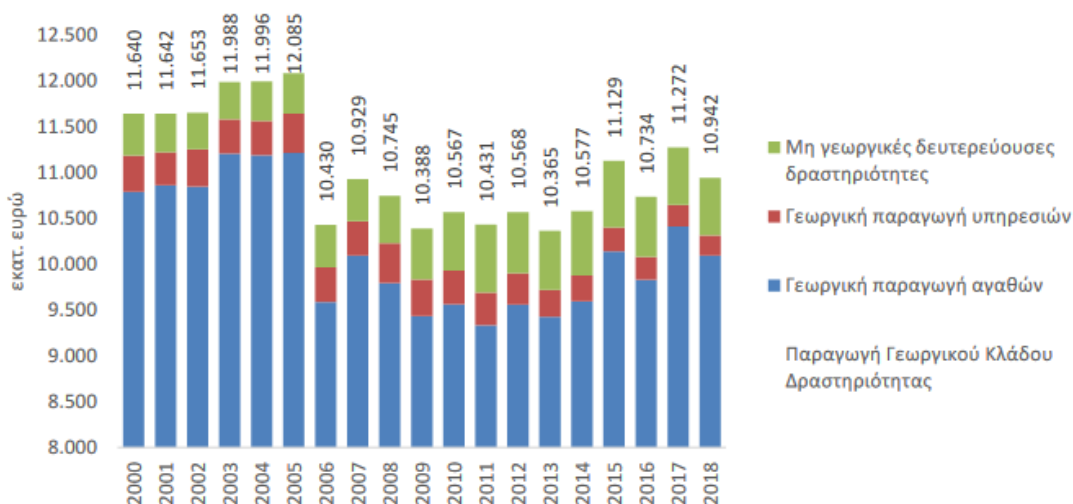
Εικόνα 3: Απασχόληση στον αγροτικό τομέα στην Ελλάδα, 1995-2017

Πηγή: Eurostat, Ανάλυση IOBE

Η συνολική αξία παραγωγής του αγροτικού τομέα άγγιξε τα €11 δισ το έτος 2018. Το συνολικό εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα ανήλθε σε €4,8 δισ. το 2018, ποσό που πλησιάζει πολύ κοντά τον μέσο όρο της περιόδου 2010-2018 (€4,9 δισ.). Το μέσο εισόδημα στον αγροτικό τομέα (σε όρους ισοδύναμης ετήσιας απασχόλησης) ανήλθε τις €11,1 χιλ./εργαζόμενο για το 2018, όσο περίπου και στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 28.

Εικόνα 2: Αξία παραγωγής γεωργικού κλάδου δραστηριότητας, 2000 -2018 σε τρέχουσες τιμές

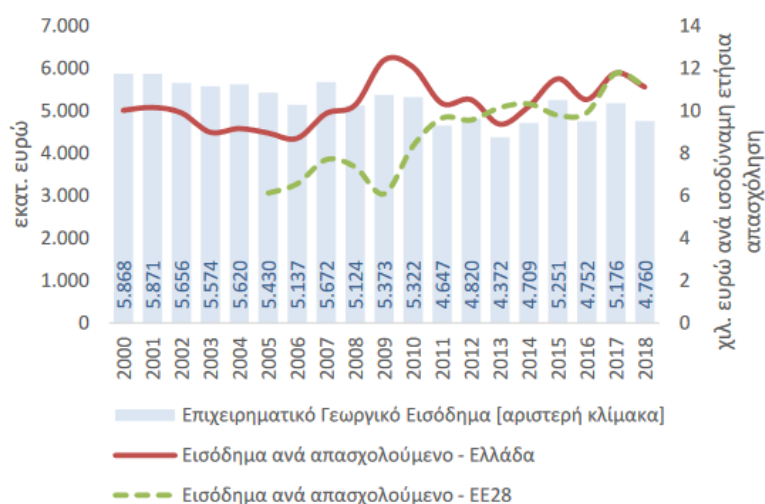

Πηγή: Eurostat, Economic Accounts of Agriculture

Η πορεία της μέση παραγωγικότητα εργασίας στον ελληνικό αγροτικό τομέα τα τελευταία χρόνια μπορεί να χαρακτηριστεί ως στάσιμη, σε αντίθεση με την πορεία που παρουσίαζε μετά το 2009, οπότε και κατέγραφε ισχυρή άνοδο, σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28. Έτσι, το 2018 η μέση παραγωγικότητα αγροτικής εργασίας στην Ελλάδα ήταν κατά 36% χαμηλότερη σε σύγκριση με την ΕΕ28.

Το συνολικό εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα (σε τρέχουσες τιμές) διαμορφώθηκε σε €4,8 δισ. το 2018, ποσό που πλησιάζει πολύ κοντά τον μέσο όρο της περιόδου 2010-2018 (€4,9 δισ.), αλλά ταυτόχρονα είναι αρκετά χαμηλότερο από τον μέσο όρο της προηγούμενης περιόδου 2000-2009 (€5,5 δισ.)

Εικόνα 4: Εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, 2000-2018

Πηγή: Eurostat, Economic Accounts of Agriculture. Ανάλυση IOBE

Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι ένα σημαντικό τμήμα του γεωργικού εισοδήματος προέρχεται από τις επιδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην Ελλάδα, μετά την αφαίρεση των φόρων επί των γεωργικών προϊόντων, το σύνολο των επιδοτήσεων επί της αξίας της γεωργικής παραγωγής ανήλθε σε 19,1% το 2018 καταγράφοντας φθίνουσα πορεία αρχής γενομένης από τα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας, οπότε και είχε αγγίξει το 30% (το 2009) λόγω της εφαρμογής της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Η ΚΑΠ, μετά το 2006, μετατόπισε μέρος των χρηματοδοτήσεων για την ενίσχυση των επενδύσεων και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Αν και το ποσοστό των επιδοτήσεων επί της αξίας της γεωργικής παραγωγής έχει καταγράψει μείωση, η βαρύτητα των επιδοτήσεων στην Ελλάδα παραμένει πολύ υψηλότερη συγκρινόμενη με τον μέσο όρο στην ΕΕ28 (11,9% το 2018).

Εικόνα 5: Ποσοστό των επιδοτήσεων επί της συνολικής αξίας γεωργικής παραγωγής

Πηγή: (IOBE, 2020)

Η πολύ χαμηλή παραγωγικότητα που παρατηρείται στην αγροτική παραγωγή οφείλεται σε αρκετούς παράγοντες. Σύμφωνα με έρευνα της διαΝΕΟσις η υστέρηση αυτή οφείλεται στο μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων στον αγροδιατροφικό τομέα που τις καθιστούν μη ανταγωνιστικές για την παγκόσμια αγορά.

Επιπλέον, το 2000 στην Ελλάδα υπήρχαν σχεδόν 6500 συνεταιρισμοί με 750000 μέλη που απασχολούσαν όμως λιγότερο από 10000 εργαζόμενους ενώ παράλληλα είχαν ελάχιστη οικονομική δραστηριότητα. Να σημειώσουμε εδώ ότι σύμφωνα με την συγκεκριμένη έρευνα από την δεκαετία του '80 οι ελληνικοί συνεταιρισμοί δέχονταν πολιτικές παρεμβάσεις. Το αποτέλεσμα αυτής της μη ορθής επιχειρηματικής λειτουργίας είναι η συσσώρευση χρεών στο τεράστιο ποσό των 2,4δισ.€. Οι συνέπειες αυτής της κατάρρευσης ήταν:

- ✓ η απαξίωση των υποδομών που είχαν δημιουργηθεί ύστερα από δεκαετίες επενδύσεων,
- ✓ η έλλειψη εμπιστοσύνης σε δομές συνεργατικότητας
- ✓ η στροφή των αγροτών στην μαύρη οικονομία (μόνο 1,39 δισ€ καταγράφηκε ως δηλωθέν αγροτικό εισόδημα το 2017)

Σε αντίθεση με αυτή την εικόνα, υπάρχουν και νέοι αγροτικοί συνεταιρισμοί όπως αυτός που θα αναλύσουμε, Αγροτικός Συνεταιρισμός ΑΝΑΤΟΛΗ στην Ιεράπετρα, που αποτελούν επιτυχημένα παραδείγματα και βοηθούν ουσιαστικά με την λειτουργία τους στην αλλαγή της προηγούμενης κατάστασης. Ο συγκεκριμένος συνεταιρισμός αριθμεί 200 μέλη, είναι κερδοφόρος, έχει ελάχιστο τραπεζικό δανεισμό ενώ διαχειρίζεται 1200 στρέμματα θερμοκηπιακών καλλιιεργειών οπωροκηπευτικών προϊόντων όπως ντομάτα, μελιτζάνα, αγγούρι και πιπεριά τα οποία τυποποιεί και εξάγει (Διανέοσις, 2021).

Ο νόμος 4015/ΦΕΚ 210/Α/21.9.2011 παρέχει το θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου Σύμφωνα με το Άρθρο 1 ορίζεται α) Ηλεκτρονικό Μητρώο το οποίο ενημερώνεται και επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. β) ορίζονται ως Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις (ΣΑΟ) οι κάτωθι:

αα) οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), ββ) οι Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ) γγ) οι Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ). δ) Ομάδα Παραγωγών (ΟΠ) είναι κάθε ένωση που συγκροτούν παραγωγοί αγροτικών προϊόντων, η οποία έχει νομική οντότητα ή αποτελεί σαφώς οριζόμενο μέρος νομικής οντότητας, όπως ο Αγροτικός Συνεταιρισμός ή μέρος ΑΣ με αντικείμενο δραστηριότητας ένα συγκεκριμένο προϊόν ή μια ομάδα ομοειδών προϊόντων και ανταποκρίνεται στις σχετικές διατάξεις του εθνικού και κοινοτικού δικαίου. ε) Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) είναι οι ανώνυμες εταιρείες (ΑΕ), οι οποίες συγκροτούνται κατά πλειοψηφία από ΑΣ και έχουν διατομεακό και διακλαδικό αντικείμενο.

Επιπροσθέτως, Αγροτικός Συνεταιρισμός (ΑΣ) είναι κάθε πρωτοβάθμιος αγροτικός συνεταιρισμός, ο οποίος λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2810/2000 (Α' 61) και έχει ως μέλη φυσικά πρόσωπα.

Ειδικότερα η ΟΠ: 1) οργανώνει την παραγωγή συγκεκριμένων κατά περίπτωση αγροτικών προϊόντων, ιδίως του αγροδιατροφικού τομέα, 2) αναλαμβάνει την προμήθεια εισροών και εφοδίων, 3) παρέχει υπηρεσίες τυποποίησης, αποθήκευσης και διάθεσης αγροτικών προϊόντων.

1.5. Δημοπρατήρια οπωροκηπευτικών προϊόντων

Στην ελληνική νομοθεσία (Ν. 4015 – ΦΕΚ 210/Α/21.09.2011) ως δημοπρατήριο μπορεί να θεωρηθεί μια αγορά αγροτικών προϊόντων που μπορεί να είναι οργανωμένη είτε με συμβατικό είτε με ψηφιακό τρόπο. Στην αγορά αυτή, οι παραγωγοί προσέρχονται για να προσφέρουν τα προϊόντα τους στους αγοραστές που ενδιαφέρονται, και οι τιμές ορίζονται με ελεύθερη διαπραγμάτευση, η οποία διαπραγμάτευση, οι πωλήσεις και οι πληρωμές πραγματοποιούνται στους χώρους του δημοπρατηρίου ή με ευθύνη αυτού.

1. Σχετικά με την οργάνωσή τους, τα δημοπρατήρια αγροτικών προϊόντων διοικούνται ως ανώνυμες εταιρίες και στο μετοχικό κεφάλαιο τους συμμετέχουν:

- α. Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις - ΣΑΟ οι οποίες μαζί με τους φορείς της Περιφερειακής και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρέπει να ελέγχουν τουλάχιστον το 51% του μετοχικού τους κεφαλαίου.
- β. Φορείς της Περιφερειακής και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- γ. Ιδιώτες
- δ. Επιμελητήρια
- ε. Το Δημόσιο εκπροσωπούμενο από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Οι παραγωγοί-διαθέτες δύναται να υπογράψουν με το δημοπρατήριο πολυετή συμβόλαια διάθεσης της παραγωγής τους, με όρους και εγγυήσεις που έχει προσδιορίσει το δημοπρατήριο ή μπορεί να συμφωνηθούν. Προϋπόθεση για την διάθεση αγροτικών προϊόντων μέσω δημοπρατηρίου είναι η προηγούμενη διαλογή και τυποποίηση των προϊόντων αυτών.

2. Οι παραγωγοί – διαθέτες των αγροτικών προϊόντων προσέρχονται στα δημοπρατήρια εφόσον κατέχουν την απαιτούμενη κάθε φορά άδεια πώλησης. Επιπρόσθετα, προσέρχονται και έμποροι, που όμως έχουν προηγουμένως εγγραφεί στο Μητρώο Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων, εφοδίων και εισροών, σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 του Ν. 3955/2011 (Α' 89). Προβλέπεται χρονικός περιορισμός τριάντα ημερών για την εκκαθάριση των διενεργούμενων από τα δημοπρατήρια εμπορικών πράξεων, όπως για παράδειγμα η εξόφληση των παραγωγών. Σε διαφορετική περίπτωση, η παραβίαση της προθεσμίας επιφέρει τις διοικητικές κυρώσεις και φορολογικές συνέπειες του άρθρου 6 του Ν. 3955/2011.

3. Με την έκδοση ΚΥΑ των Υπουργών Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητα, Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να αποφασίζεται η ίδρυση δημοπρατηρίων, με τον περιορισμό ότι δεν θα υπερβαίνουν τα δύο σε κάθε Περιφέρεια. Ταυτόχρονα στην απόφαση πρέπει να ορίζεται και η αρχική σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου και οι διατάξεις του καταστατικού.

4. Τα δημοπρατήρια εποπτεύονται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η εποπτεία έχει να κάνει με την τήρηση των διατάξεων του καταστατικού του δημοπρατηρίου, με απώτερο στόχο τη σταθερότητα των τιμών των αγροτικών προϊόντων, τη διαφάνεια, την ασφάλεια των συναλλαγών και κυρίως την προστασία του εισοδήματος των παραγωγών-αγροτών. Με την έκδοση ΚΥΑ των Υπουργών Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητα, Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται τα θέματα σχετικά με την άσκηση της εποπτείας αυτής (kodiko.gr, 2021).

Τα δημοπρατήρια αγροτικών προϊόντων δημοπρατούν ένα είδος προϊόντος ή και περισσότερα όπως το δημοπρατήριο αγροτικών προϊόντων της ΑΝΑΤΟΛΗΣ.

Η διαδικασία της δημοπράτησης γίνεται είτε χρησιμοποιώντας την μέθοδο «προσφορά προς τα κάτω» (ολλανδικού τύπου δημοπρασία) είτε την μέθοδο «προσφορά προς τα πάνω» (αγγλικού τύπου δημοπρασία). Η πρώτη μέθοδος χρησιμοποιείται για να επιταχύνει την διαδικασία δηλ. την πώληση και την κυκλοφορία των προϊόντων, η δεύτερη μέθοδος λειτουργεί αντίθετα δηλ. επιβραδύνει την διαδικασία. Σε κάθε περίπτωση η έκβαση της δημοπρασίας, χρονική διάρκεια και τιμή, καθορίζεται από την προσφορά και την ζήτηση των προϊόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

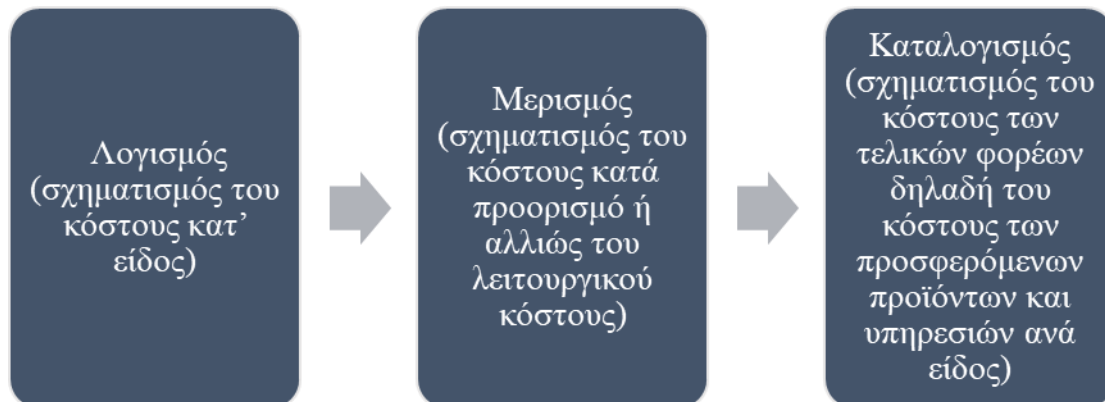
Κοστολόγηση

Η Διοικητική Λογιστική είναι ο κλάδος της λογιστικής που περιλαμβάνει την συλλογή, την κατάταξη, την καταγραφή και την παρουσίαση των λογιστικών γεγονότων μίας επιχείρησης. Ο βασικός ρόλος της διοικητικής λογιστικής είναι η παροχή πληροφοριών στην διοίκηση της οικονομικής μονάδας ώστε να μπορέσει να λάβει αποφάσεις και μέτρα για την καλύτερη οργάνωση και τον έλεγχο της μονάδας.

Η κοστολόγηση των προϊόντων ή/και υπηρεσιών μίας επιχείρησης αποτελεί βασικό τομέα ευθύνης της διοικητικής λογιστικής, η οποία πολλές φορές ταυτίζεται με την λογιστική κόστους. Σκοπός της κοστολόγησης είναι η τιμολόγηση των προϊόντων ή / και υπηρεσιών, η κοστολόγηση των λειτουργιών της επιχείρησης και η κατάρτιση αναφορών / καταστάσεων που δίνουν πληροφορίες για τον προγραμματισμό των δράσεων και την αποδοτική χρήση των διαθέσιμων πόρων της οικονομικής μονάδας (Λεμονάκης, 2021).

Η διαδικασία της κοστολόγησης:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: Τρίπτυχο Κοστολόγησης

Πηγή: (Παπαδέας, 2015)

Στο πρώτο στάδιο, προσδιορίζεται και λογιστικοποιείται το κόστος ανά είδος ή ανά κατηγορία, με κριτήριο τη φύση (το είδος) της δαπάνης στις εξής κατηγορίες:

1. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	6. Τόκοι και συναφή έξοδα
2. Αμοιβές και έξοδα τρίτων	7. Αποσβέσεις παγίων
3. Παροχές τρίτων	8. Προβλέψεις εκμεταλλεύσεως
4. Φόροι και τέλη	9. Αναλώσεις υλικών
5. Διάφορα έξοδα	

Στο δεύτερο στάδιο, οι παραπάνω εννέα κατηγορίες δαπανών μερίζονται ή κατανέμονται κατά προορισμό για το σχηματισμό του κόστους κατά λειτουργία και λειτουργική υποδιαίρεση, δηλαδή του λειτουργικού κόστους. Έτσι διαμορφώνεται το κόστος των λειτουργιών και της παραγωγής, της.

Στο τρίτο στάδιο, το λειτουργικό κόστος καταλογίζεται ανά φορέα κόστους για τον οποίο δημιουργείται, όπως τα παραγόμενα προϊόντα / υπηρεσίες.

2.1. Κοστολόγηση αγροτικής παραγωγής

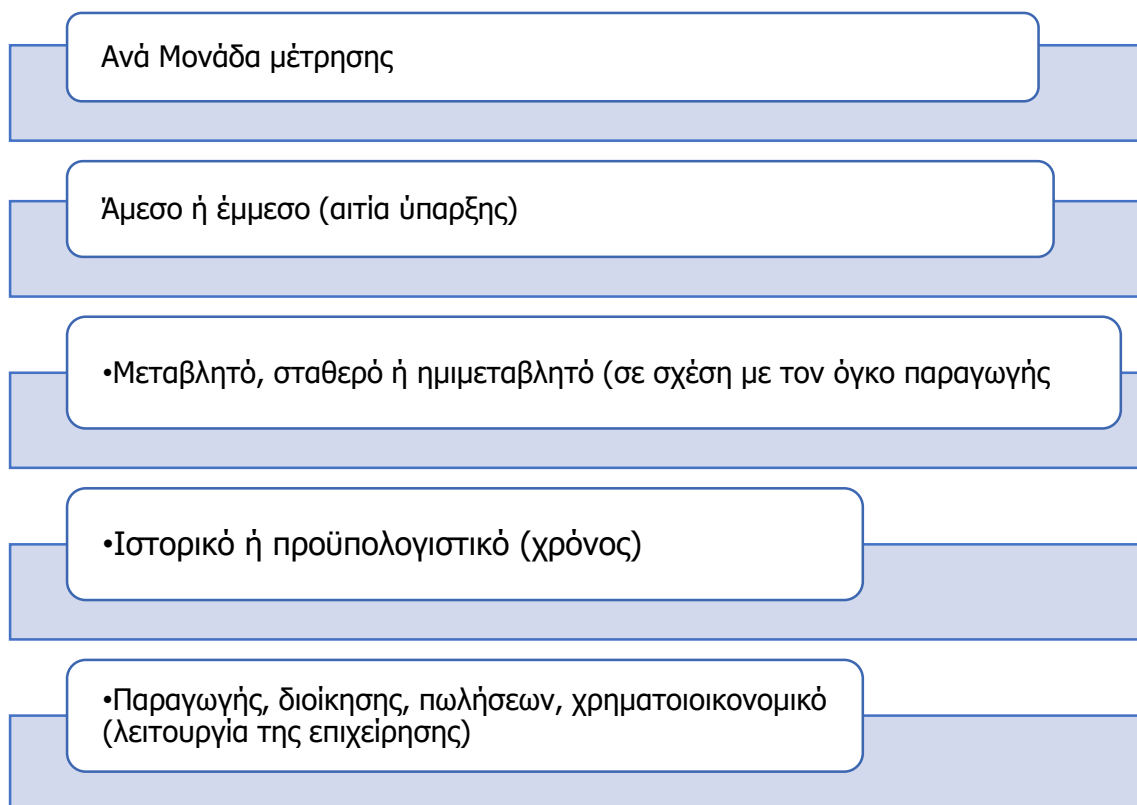
Κόστος: Είναι η αξία των οικονομικών μέσων που χρησιμοποιούνται για να αποκτηθούν αγαθά ή υπηρεσίες, τα οποία έχουν άμεσο ή μελλοντικό όφελος για την επιχείρηση.

Φορέας κόστους: Είναι το αντικείμενο για το οποίο πραγματοποιείται το κόστος.

Κέντρα κόστους θεωρούνται συνήθως τα τμήματα (λειτουργίες) της επιχείρησης στις οποίες γίνεται συγκέντρωση του κόστους

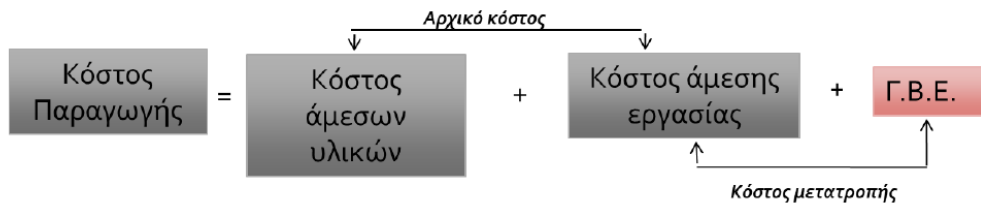
Οι κατηγορίες κόστους είναι οι εξής:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: Κατηγορίες Κόστους

Ειδικότερα το κόστος παραγωγής ενός προϊόντος είναι το σύνολο των δαπανών που πραγματοποιούνται για την παραγωγή μιας μονάδας του προϊόντος από την έναρξη της παραγωγικής διαδικασίας μέχρι τη διάθεσή του στην αγορά όπως δείχνει και το παρακάτω σχήμα (Σχοινιωτάκης).

Εικόνα 6: Κόστος Παραγωγής

Πηγή: (Λεμονάκης, 2021)

Οι τρεις βασικές κατηγορίες του κόστους παραγωγής, είναι οι εξής:

- I. Κόστος Άμεσων Υλικών: περιλαμβάνει τα υλικά που χρειάζονται στην παραγωγή του προϊόντος
- II. Κόστος Άμεσης Εργασίας: περιλαμβάνει τις αμοιβές και τα έξοδα του προσωπικού που απασχολούνται στην παραγωγή του συγκεκριμένου προϊόντος.
- III. Κόστος Έμμεσο ή ΓΒΕ: περιλαμβάνει όλα τα άλλα κόστη που δεν σχετίζονται άμεσα αλλά έμμεσα στην παραγωγή αλλά ταυτόχρονα αφορούν την λειτουργία της επιχείρησης, όπως οι αμοιβές τρίτων φόροι, αποσβέσεις παγίων, κ.α.

Ειδικότερα το κόστος αγροτικής παραγωγής εμπεριέχει:

- α) την ενδιάμεση ανάλωση,
- β) το κόστος της εξαρτημένης εργασίας
- γ) τα ενοίκια για τη γεωργική γη που χρησιμοποιείται
- δ) τους τόκους εξυπηρέτησης των δανείων των παραγωγών-αγροτών

Η ενδιάμεση ανάλωση αποτελείται από την αξία όλων των αγαθών και υπηρεσιών που αναλώνονται ως εισροές για μια παραγωγική διαδικασία (δεν περιλαμβάνονται τα πάγια). Οι σπόροι και τα δενδρύλλια είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτών των αγαθών (IOBE, 2020).

Παραθέτουμε τις κατηγορίες εισροών για την αγροτική παραγωγή:

- ⌘ Ενέργεια (ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο, κ.α.). Λιπαντικά.
- ⌘ Λιπάσματα και εδαφοβελτιωτικά. Τα εδαφοβελτιωτικά περιλαμβάνουν, την άσβεστο, την κοπριά κ.λ.π.

- ℞ Φυτοφάρμακα, εντομοκτόνα και άλλα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Σε αυτά περιλαμβάνονται τα ζιζανιοκτόνα, τα μυκητοκτόνα, τα εντομοκτόνα και άλλες παρόμοιες χημικές ή οργανικές ουσίες
- ℞ Συντήρηση υλικών: επισκευές, αγορές ανταλλακτικών μηχανημάτων και εξοπλισμού για την προστασία των καλλιεργειών.
- ℞ Συντήρηση κτιρίων
- ℞ Αγροτικές υπηρεσίες. μίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού μαζί με τους χειριστές,
- ℞ Άλλα αγαθά και υπηρεσίες, τέλη άρδευσης αμοιβές γεωπόνων, τοπογράφων, λογιστών, γεωργικά και εμπορικά επιμελητήρια, αγροτικά συνδικάτα, συνδρομές σε φορείς όπως π.χ. γεωργικούς συνεταιρισμούς.

Όπως φαίνεται και από το παράδειγμα το κόστος ενός αγροτικού προϊόντος για να μπορεί να υπολογισθεί και να είναι ρεαλιστικό θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στην οργάνωση της αγροτικής εκμετάλλευσης, στο προϊόν και τις ιδιαιτερότητες που έχει η παραγωγή του και να είναι απλό ώστε να είναι εύκολα εφαρμόσιμο και να προσαρμόζεται στις αλλαγές (Κοντογεώργος, 2018).

2.2. Μέθοδοι κοστολόγησης

Όπως κάθε οικονομική μονάδα έτσι και μία αγροτική επιχείρηση χρειάζεται την πληροφορία που της δίνει η Διοικητική λογιστική μέσα από την κοστολόγηση ώστε να ανταπεξέλθει σε συνθήκες έντονου ανταγωνισμού και τεχνολογικών εξελίξεων. Η ανάγκη οργάνωσης της παραγωγής, του υπολογισμού των εισροών που χρειάζεται για να λειτουργήσει και να πάρει αποφάσεις στρατηγικής φύσεως για το μέλλον της προϋποθέτει την εφαρμογή μεθόδων κοστολόγησης. Σκοπός των μεθόδων αυτών είναι η συλλογή, η κατάταξη και η καταγραφή των οικονομικών στοιχείων ώστε να γίνει η κατάρτιση προϋπολογισμών και καταστάσεων ελέγχου.

Επίσης, για να είναι χρήσιμη για τον παραγωγό η μέθοδος κοστολόγησης θα πρέπει να είναι συμβατή με το μέγεθος και το αντικείμενο της αγροτικής εκμετάλλευσης και να βασίζεται στον υπολογισμό του κόστους / οφέλους. Επίσης να είναι απλή και εύκολα διαχειρίσιμη ώστε να διευκολύνει την καταγραφή και την συλλογή των οικονομικών στοιχείων.

Εικόνα 7: Αρχές Μεθόδων Κοστολόγησης

ΑΡΧΕΣ ΜΕΘΟΔΩΝ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ					
όλα τα κόστη ανεξάρτητα από το μέγεθος τους πρέπει να λαμβάνονται υπόψη	μια δαπάνη θα πρέπει να καταλογίζεται μόνο αφού έχει συμβεί	παραγωγικοί συντελεστές οι οποίοι συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία και ανήκουν στην αγροτική οικογένεια / αγροτική εκμετάλλευση θα πρέπει να υπολογίζονται	το έκτακτο ή μη κανονικό κόστος δεν πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στη κοστολόγηση	ένα παρελθόν κόστος δεν πρέπει να επιβαρύνει ποτέ μία μελλοντική περίοδο.	το κόστος πρέπει να σχετίζεται όσο το δυνατόν περισσότερο με τις αιτίες που το δημιουργούν

Οι βασικές αρχές που διέπουν τις μεθόδους κοστολόγησης είναι οι εξής:

Οι μέθοδοι κοστολόγησης αναλυτικά:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Μέθοδοι Κοστολόγησης

Η μέθοδος κοστολόγησης κατά έργο ή φάση παραγωγής.	Αγροτική παραγωγή, κάθε έργο αποτελεί ένα κέντρο κόστους. Στο τέλος κάθε φάσης παραγωγής αθροίζονται οι δαπάνες και διαιρούνται με τις μονάδες του παραγόμενου αγροτικού προϊόντος
Η μέθοδος κοστολόγησης συνεχόμενων παραγωγικών διαδικασιών.	Όταν το προϊόν μιας παραγωγικής διαδικασίας χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη για τη δεύτερη φάση της παραγωγής. Οι δαπάνες αθροίζονται κατά φάσεις παραγωγικής διαδικασίας, κοστολογείται η κάθε φάση χωριστά και μετά την ολοκλήρωση όλων των φάσεων κοστολογείται το τελικό προϊόν.
Η μέθοδος κοστολόγησης συνδεδεμένων προϊόντων και προϊόντων από <u>συγκαλλιέργεια</u>.	Συνδεδεμένα λέγονται δυο προϊόντα όταν παράγονται από την ίδια ύλη ή από τις ίδιες αρχικές δαπάνες, π.χ. η καλλιέργεια ενός στρέμματος σιταριού συνεπάγεται υποχρεωτικά την παραγωγή τόσο καρπού, όσο και άχυρου. Προϊόντα από <u>συγκαλλιέργεια</u> λέγονται τα προϊόντα τα οποία καλλιεργούνται στο ίδιο έδαφος, την ίδια χρονική στιγμή, αλλά δεν εξαρτάται η παραγωγή του ενός από το άλλο, π.χ. η καλλιέργεια πεπονιών και καρπουζιών στο ίδιο χωράφι, φασόλια μαζί με αραβόσιτο κ.α.

Πηγή: (Κοντογεώργος, 2018)

Όσον αφορά την πρώτη μέθοδο, κοστολόγηση κατά έργο ή φάση παραγωγής, το κόστος κάθε έργου παρακολουθείται ημερολογιακά και χωριστά. Κέντρα κόστους θεωρούνται τα τμήματα (στάδια, φάσεις, έργα) της παραγωγικής διαδικασίας της αγροτικής εκμετάλλευσης στα οποία γίνεται συγκέντρωση του κόστους. Φορείς κόστους θεωρούνται τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που κοστολογούνται.

Τα Κέντρα Κόστους χωρίζονται σε Κύρια Κέντρα Κόστους, στα οποία πραγματοποιείται η παραγωγική διαδικασία και στα Βοηθητικά Κέντρα Κόστους στα οποία δεν παράγονται προϊόντα αλλά πραγματοποιούνται οι σχετικές δράσεις για την λειτουργία των κυρίων κέντρων κόστους.

Η συγκεκριμένη μέθοδος κοστολόγησης χρησιμοποιείται στην κοστολόγηση της αγροτικής παραγωγής γιατί μας δίνει την δυνατότητα υπολογισμού του κόστους βάσει των παραγωγικών συντελεστών και βάσει των διαφορετικών φάσεων της παραγωγικής διαδικασίας

Παράδειγμα υπολογισμού κόστους κατά έργο 10 στρεμμάτων σιτηρών. Για να υπολογίσουμε το κόστος παραγωγής χρειάζεται να υπολογίσουμε τις συνολικές δαπάνες.

Οι συνολικές δαπάνες υπολογίζονται είτε κατά

1) συντελεστές παραγωγής – Ενοίκιο εδάφους

- Εργατικά

- Κεφάλαιο

2) είτε κατά φάση καλλιέργειας – Προετοιμασία χωραφιού - Λίπανση – Σπορά

– Άρδευση, – Συγκομιδή, – Μεταφορά, - Άλλες δαπάνες

Συνολικές Δαπάνες = 1800€

Μέση στρεμματική απόδοση είναι 500 κιλά και η συνολική παραγωγή θα είναι 5000 κιλά.

Το κόστος παραγωγής είναι: ΚΠ= 1800€/5000 κιλά = 0,36 €/κιλό.

Η μέθοδος κοστολόγησης συνεχόμενων παραγωγικών διαδικασιών εφαρμόζεται σε κλάδους με συνεχή παραγωγή, όπως στην ζωική παραγωγή που υπάρχουν δύο φάσεις, η αναπαραγωγή και κατόπιν η πάχυνση.

Σχετικό παράδειγμα μία μονάδα εκτροφής κουνελιών:

Α φάση: αναπαραγωγή κουνελιών (400 άτομα)

Εργασία 200€

Διατροφή 500€

Λοιπά έξοδα 300€

Σύνολο δαπανών 1.000€

B φάση: πάχυνση

Εργασία 200€

Διατροφή 1.000€

Λοιπά έξοδα 300€

Σύνολο δαπανών 1.500€

Άρα το κόστος ανά κουνέλι είναι: $1.000 + 1.500 / 300 = 2.500 / 400 = 6,25€$ το κουνέλι.

Η τρίτη μέθοδος κοστολόγησης, η κοστολόγηση συνδεδεμένων προϊόντων και προϊόντων από συγκαλλιέργεια έχει να επιλύσει το ζήτημα του επιμερισμού του κόστους παραγωγής των συγκεκριμένων προϊόντων.

Για να γίνει αυτό χρησιμοποιείται η αφαιρετική μέθοδος ειδικά στις περιπτώσεις παραγωγής προϊόντων που χαρακτηρίζονται ως κύρια και δευτερεύοντα, δηλ. όταν η αξία του ενός (δευτερεύον) είναι πολύ μικρή σε σχέση με την αξία του άλλου (κύριο). Η βάση υπολογισμού της μεθόδου είναι η υπόθεση ότι οι δαπάνες που αντιστοιχούν στην παραγωγή του δευτερεύοντος είναι τόσες όσες και η αξία του. Το υπόλοιπο κόστος αντιστοιχεί στο κύριο προϊόν.

Θέλουμε να υπολογίσουμε το κόστος παραγωγής μίας μονάδας σιτοκαλλιέργειας, δηλ. παραγωγή σιτηρών και άχυρου. Αν οι συνολικές δαπάνες είναι 1.000€ και πρέπει να κατανεμηθούν στα δύο προϊόντα τότε:

Παραγωγή σιτάρι 6000 κιλά

Παραγωγή άχυρο 1200 κιλά

Τιμή σιτάρι 0,15 / κιλό

Τιμή άχυρο 0,05 / κιλό

Ακαθάριστη πρόσοδος σιτάρι 1.100€

Ακαθάριστη πρόσοδος άχυρο 60€

Ακαθάριστη πρόσοδος σιτάρι σε ποσοστό 94,50%

Ακαθάριστη πρόσοδος άχυρο σε ποσοστό 5,50%

Σιτάρι 6.000 0,15 1.110,00 94,50%

Άχυρο 1.200 0,05 60,00 5,50%

Σύνολα 1.185,00 100%

Οι δαπάνες του άχυρου, ισούνται με την ακαθάριστη πρόσοδο του. Άρα οι δαπάνες του άχυρου είναι = 60,00 ευρώ Συνεπώς, οι δαπάνες που βαρύνουν το σιτάρι είναι οι συνολικές δαπάνες αφαιρούμενες τις δαπάνες του άχυρου. Συνολικές δαπάνες μείον τις δαπάνες του άχυρου $1.100 - 60 = 1.040\text{€}$

Η παραγωγή του δευτερεύοντος προϊόντος συμβάλλει στη μείωση των συνολικών δαπανών του κύριου προϊόντος.

Η δεύτερη μέθοδος είναι η αναλογική με την οποία όλες οι δαπάνες θεωρείται ότι συμβάλλουν στην παραγωγή με το ίδιο ποσοστό με το οποίο συμβάλλουν και στη διαμόρφωση της ακαθάριστης προσόδου. Σιτάρι, ποσοστό συμμετοχής στη συνολική πρόσοδο - 94,50% Άχυρο, ποσοστό συμμετοχής στη συνολική πρόσοδο - 5,50% Χρησιμοποιώντας την αναλογική μέθοδο, τα αντίστοιχα παραπάνω ποσοστά συμμετέχουν και στις συνολικές δαπάνες.

Οι συνολικές δαπάνες του παραδείγματος είναι 1.100 ευρώ, άρα Δαπάνες παραγωγής σιταριού $1.100 * 94,50\% = 1.039,5\text{€}$ Δαπάνες παραγωγής άχυρου $1.100 * 5,50\% = 60,5\text{€}$

Συνολική δαπάνη = $1.039,5 + 60,5 = 1.100\text{€}$

2.3. Παράγοντες που επηρεάζουν το κόστος παραγωγής

Η κοστολόγηση της αγροτικής παραγωγής όπως αναφέραμε και στο προηγούμενο κεφάλαιο αποτελεί βασική παράμετρο για τις αποφάσεις που καλείται να λάβει ο παραγωγός όσον αφορά τον τύπο και το μέγεθος της καλλιέργειας που θα διαχειρισθεί.

Η διαμόρφωση του κόστους παραγωγής έχει άμεση επίπτωση στα έσοδα του παραγωγού αλλά και γενικότερα στην λειτουργία της οικονομικής μονάδας όπως στις αποφάσεις του που αφορούν την τιμολόγηση, το ύψος της παραγωγής, την διάθεση των προϊόντων.

Οι παράγοντες που επηρεάζουν το κόστος παραγωγής διακρίνονται σε εσωτερικούς και εξωτερικούς.

Εσωτερικοί παράγοντες- παραγωγός

- παραγωγική μέθοδος, χρήση τεχνολογίας, βαθμός εκμηχάνισης, ορθολογική ή μη διαχείριση της εκμετάλλευσης, παραγωγή εντάσεως εδάφους ή εντάσεως κεφαλαίου

Εξωτερικοί παράγοντες - παραγωγικοί συντελεστές

- Αμοιβές
- Τιμές

Ο παραγωγός δεν μπορεί να επηρεάσει τους εξωτερικούς παράγοντες μπορεί όμως να επιλέξει και να πάρει αποφάσεις σύμφωνα με τους εσωτερικούς παράγοντες. Ο καλλιεργητής μπορεί να ελέγξει τεχνικά και οικονομικά την απόδοση της καλλιέργειας του σε όλα τα στάδια παραγωγής μέσω των παραγόντων του κόστους παραγωγής.

Επίσης, οι παραγωγοί μπορούν να εντοπίσουν τις λεγόμενες «κρυφές πηγές κόστους» και να προσαρμόσουν την εκμετάλλευσή τους όσον αφορά την χρήση των παραγωγικών συντελεστών αλλά και του σταθερού κεφαλαίου που διαθέτουν.

Η εντατικοποίηση της παραγωγής, η μείωση ή η αύξηση των τιμών ανάλογα με την χρονική περίοδο και τις κλιματικές συνθήκες καθώς και η αύξηση της χρήσης μηχανικών μέσων είναι σημαντικές αποφάσεις των παραγωγών που καθορίζονται από τις διακυμάνσεις του κόστους παραγωγής.

2.4. Πολιτικές μείωσης κόστους

Οι πολιτικές που θα μειώσουν το κόστος παραγωγής των αγροτικών προϊόντων αφορούν την εκπαίδευση του γεωργικού εργατικού δυναμικού, η χρήση των νέων τεχνολογιών, η εφαρμογή κοινής γεωργικής πολιτικής στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και η συμμετοχή στους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

Ειδικότερα, στην Ελλάδα υπάρχει η Εταιρεία Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη Γεωργία (ΕΠΕΓΕ – ΗΑΙCΤΑ) που έχει ως σκοπό της:

- Την προώθηση της έρευνας και της διδασκαλίας των επιστημών τεχνολογίας και πληροφορικής στον τομέα της γεωργίας
- Την διάδοση και βελτίωση της ποιότητας των εφαρμογών ΤΠΕ στην γεωργία

Ο σύγχρονος καλλιεργητής χρειάζεται να γνωρίζει πως θα μειώσει τις εισροές (λίπανση, φυτοφάρμακα, κ.α.) στην καλλιέργεια του βελτιώνοντας την ποιότητα ενώ παράλληλα προστατεύει το περιβάλλον για να πετύχει βιωσιμότητα και αειφορία. Μέσω των νέων εφαρμογών ο στόχος αυτός δύναται να πραγματοποιηθεί και να περάσει η ελληνική γεωργική παραγωγή στην νέα εποχή που κυριαρχεί ο ανταγωνισμός και η παγκοσμιοποίηση (Γιακουμή, Θεοδωρακόπουλος, & Χειλάς, 2018).

Επίσης, η ανάληψη παρόμοιων πρωτοβουλιών από το κράτος όπως η Κοινή Γεωργική Πολιτική στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία εφαρμόζεται από το 1962 και έχει ως στόχους της:

- Αφενός την στήριξη των παραγωγών και αφετέρου την αύξηση της γεωργικής παραγωγικότητας ως εγγύηση για την χωρίς σκαμπανεβάσματα προσφορά αγροτικών τροφίμων σε ικανοποιητικές τιμές
- Την βελτίωση και διατήρηση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης για το σύνολο του αγροτικού πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Τη συνεισφορά στην διαχείριση της κλιματικής κρίσης και την ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων
- Την διατήρηση της γεωργικής γης και των αγροτικών τοπίων σε όλη την ΕΕ
- Την συντήρηση και ενίσχυση συνολικά της αγροτικής οικονομίας μέσω της ενίσχυσης της απασχόλησης στον τομέα της γεωργίας και της παραγωγής αγροτικών προϊόντων διατροφής.

Για να επιτύχει τους στόχους της η ΚΓΠ εφαρμόζει τα παρακάτω (Ευρωπαϊκή Επιτροπή):

- Άμεσες ενισχύσεις προς εισοδηματική στήριξη των γεωργών ώστε να εξασφαλιστεί η σταθερότητα του εισοδήματός τους, ως επιβράβευση για τις εφαρμοζόμενες γεωργικές πρακτικές που είναι φιλικές προς το περιβάλλον ή για την παροχή υπηρεσιών που υπό κανονικές συνθήκες δεν αμείβονται όπως για παράδειγμα η φροντίδα της υπαίθρου.
- Λήψη μέτρων με σκοπό την εξομάλυνση των αβεβαιοτήτων της αγοράς (π.χ. απότομη πτώση της ζήτησης λόγω κινδύνου για την υγεία, πτώση των τιμών λόγω προσωρινής πλεονασματικής προσφοράς στην αγορά κ.λ.π.).
- Εφαρμογή εθνικών ή περιφερειακών προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης για την αντιμετώπιση ειδικών αναγκών και προκλήσεων που έχουν να αντιπαλέψουν οι αγροτικές περιοχές.

Οι πρωτοβουλίες αυτές αποσκοπούν στην δημιουργία συνθηκών που αντιμετωπίζουν τις ιδιαιτερότητες της γεωργικής παραγωγής όπως η εξάρτηση της από τις καιρικές συνθήκες και το κλίμα, το μειωμένο γεωργικό εισόδημα παρά την σημασία του αγροτροφικού τομέα στην οικονομία και την αναπόφευκτη χρονική απόσταση διάθεσης των προϊόντων, από τον παραγωγό στον καταναλωτή.

Επιπροσθέτως, η συμμετοχή των παραγωγών σε αγροτικούς συνεταιρισμούς και γενικότερα σε συνεργατικές ομάδες παρουσιάζει τα εξής πλεονεκτήματα για τον καλλιεργητή:

1. ενισχύει την διαπραγματευτική του ικανότητα
2. δίνει την δυνατότητα συμμετοχής σε προγράμματα χρηματοδότησης
3. συνδέει την καλλιεργητική μονάδα με την αγορά
4. παρέχει ένα ασφαλές πλαίσιο λειτουργίας
5. ανάπτυξη οικονομιών κλίμακας και μεγιστοποίησης αποδόσεων
6. προσθέτει αξία στο προϊόν (brand name) και δίνει κίνητρα για βελτίωση και διατήρηση της ποιότητας του προϊόντος
7. παρέχει τεχνική υποστήριξη και την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών
8. συμμετοχή σε εκπαιδευτικά σεμινάρια για την αγροτική παραγωγή
9. προσαρμογή στις αλλαγές και ανταπόκριση στον ανταγωνισμό
10. συμμετοχή σε πρακτικές βιοκαλλιέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος

11. διοικητική οργάνωση και τεχνικές ελέγχου κόστους παραγωγής

Επιπλέον, η συμμετοχή σε αγροτικούς συνεταιρισμούς που διαθέτουν δημοπρατήρια δίνει τον μηχανισμό σε μικρούς παραγωγούς διάθεσης του προϊόντος τους με ασφάλεια στις πληρωμές, διαφάνεια στην διαπραγμάτευση και τιμές αντίστοιχες της ποιότητας που προσφέρουν αποφεύγοντας τους μεσάζοντες και τον αθέμιτο ανταγωνισμό.

Επίσης, η λειτουργία του Δημοπρατηρίου αντιμετωπίζει την «μαύρη» οικονομία στον αγροτικό τομέα, δηλ. την διάθεση αγροτικών προϊόντων χωρίς παραστατικά ή με εικονικά τιμολόγια. Η κερδοσκοπία μέσω των ελληνοποιήσεων αγροτικών προϊόντων καθίσταται αδύνατη με αποτέλεσμα την προστασία του παραγωγού ενώ παράλληλα διατίθενται στην αγορά ποιοτικά προϊόντα σε φθηνές τιμές.

Εκτός από την ασφαλή διάθεση των προϊόντων τους οι παραγωγοί μέσω του δημοπρατηρίου ελέγχουν καλύτερα την ένταση της παραγωγής και έτσι αποκτούν καλύτερο έλεγχο στα μέσα παραγωγής (μηχανήματα, κόστος ενέργειας, ενοίκια, λιπάσματα, κ.α.).

Ο καλύτερος προγραμματισμός οδηγεί στην στοχευμένη αξιοποίηση του εργατικού προσωπικού και στον συνολικό έλεγχο των σταδίων παραγωγής μειώνοντας το κόστος. Τέλος, η δημιουργία ενός δημοπρατηρίου συμβάλλει στην μείωση της απόστασης τιμών παραγωγού-καταναλωτή που μπορεί να φτάσει ακόμα και το οχταπλάσιο, την ίδια στιγμή που σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη δεν ξεπερνά το τριπλάσιο. Αυτό επιτυγχάνεται εφόσον μειώνεται το κόστος λαχαναγοράς και φορτοεκφόρτωσης που αγγίζει το 30%. Η μείωση αυτών των εξόδων θα έχει σαν αποτέλεσμα καλύτερες τιμές για τον καταναλωτή και μεγαλύτερα έσοδα στον παραγωγό (Αναστάσεως, 2013).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Έρευνα: Λειτουργία δημοπρατηρίων στην Ελλάδα. Ο ρόλος τους.

Αναζητήθηκε και βρέθηκε κατάλογος αγροτικών συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων ο οποίος έχει συνταχθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στα πλαίσια της προσπάθειας για την δημιουργία «*Εθνικού Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων (ΕΜΑΣ)*», όπως ορίζει το άρθρο 19 του ν. 4384/2016 (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, 2021).

Από τον παραπάνω κατάλογο οποίος έχει ενημερωθεί τελευταία φορά την 30/3/2021, απομονώθηκαν οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί Οπωροκηπευτικών, οι οποίοι ανέρχονταν σε 45.

Στη συνέχεια, αφού διαπιστώθηκε ότι ο κατάλογος δεν περιείχε όλους τους συνεταιρισμούς οπωροκηπευτικών της Ιεράπετρας, αναζητήθηκαν όλα τα δημοπρατήρια που δραστηριοποιούνται στην περιοχή της Ιεράπετρας αλλά και της Κρήτης γενικότερα τα οποία και προστέθηκαν στον κατάλογο.

Τελικά, συντάχθηκε αυτοσχέδιο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο το οποίο στάλθηκε συνολικά σε 74 φορείς από τους οποίους απάντησαν οι 12 το διάστημα 01/08/2021 έως 31/08/2021.

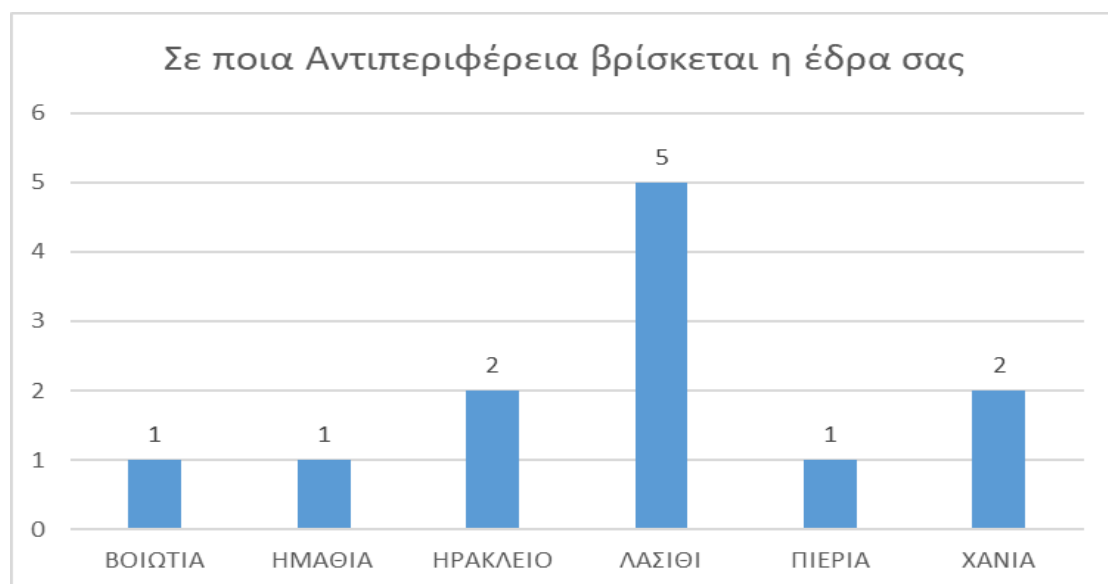
3.1 Ανάλυση απαντήσεων ερωτηματολογίου

1. Σε ποια Αντιπεριφέρεια βρίσκεται η έδρα σας;

Από τα αποτελέσματα των απαντήσεων της ερώτησης αυτής, φαίνεται καθαρά ότι στο ερωτηματολόγιο ανταποκρίθηκαν σε μεγάλο ποσοστό (76%) οι φορείς της Κρήτης, σε αντίθεση με την υπόλοιπη Ελλάδα (24%).

Πίνακας 1. Έδρα φορέα

Αντιπεριφέρεια	Συχνότητα	Ποσοστό
ΒΟΙΩΤΙΑ	1	8%
ΗΜΑΘΙΑ	1	8%
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2	17%
ΛΑΣΙΘΙ	5	42%
ΠΙΕΡΙΑ	1	8%
ΧΑΝΙΑ	2	17%
Total	12	100%

2. Ο φορέας σας λειτουργεί δημοπρατήριο;

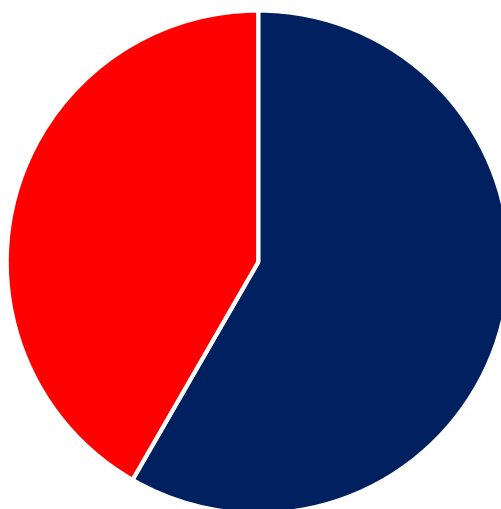
Από τους 12 φορείς που ανταποκρίθηκαν, μόνο οι 7 (41,7%) λειτουργούν δημοπρατήριο και μάλιστα όλοι έχουν έδρα την Κρήτη (Λασιθι και Ηράκλειο).

Κανένας φορέας από την υπόλοιπη Ελλάδα ή τα Χανιά (58,3%), δεν λειτουργεί δημοπρατήριο.

Πίνακας 2. Λειτουργία δημοπρατηρίου

	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	7	58,3%
ΌΧΙ	5	41,7%
ΣΥΝΟΛΟ	12	100,0%

Ο φορέας λειτουργεί δημοπρατήριο;

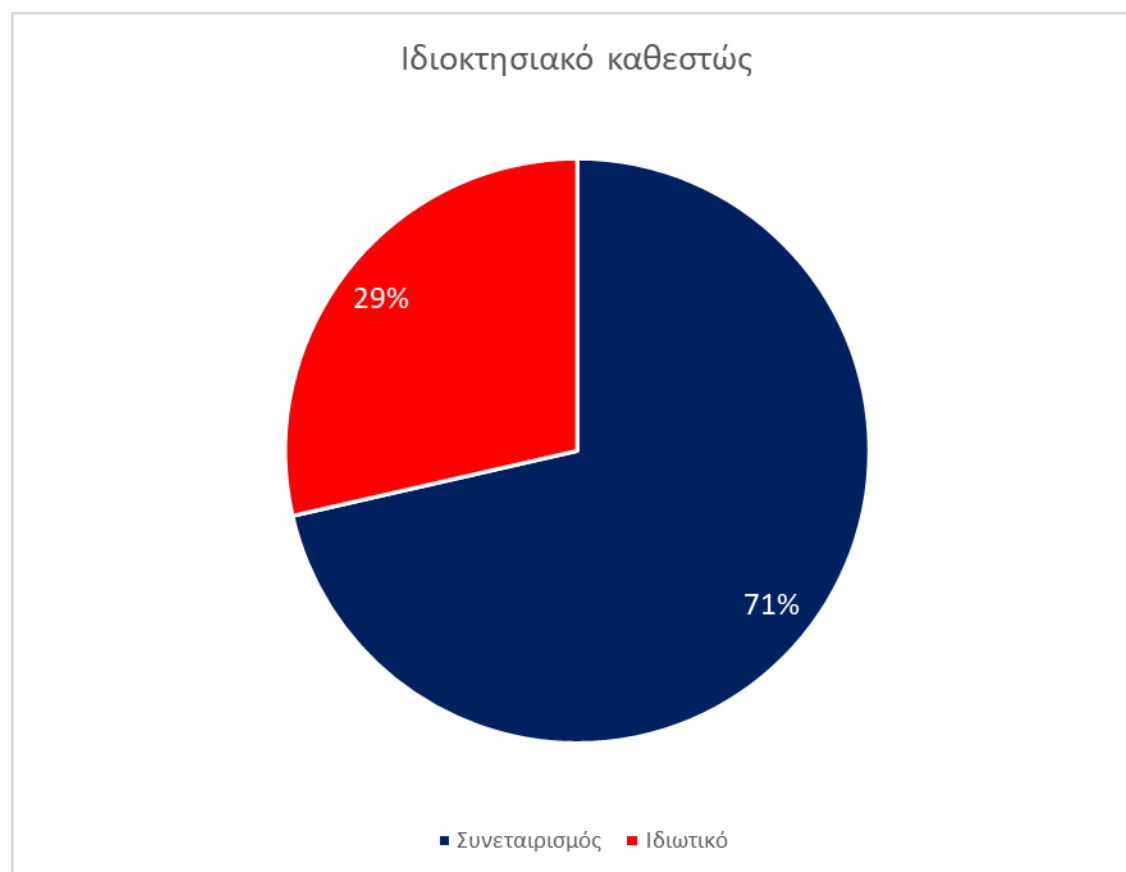
■ ΝΑΙ ■ ΌΧΙ

3. Ποιο είναι το ιδιοκτησιακό καθεστώς του δημοπρατηρίου;

Από τα δημοπρατήρια που ανταποκρίθηκαν και έχουν έδρα την Κρήτη, τα περισσότερα 71,4% είναι συνεταιριστικά, ενώ τα ιδιωτικά αποτελούν μειοψηφία (28,6%).

Πίνακας 3. Ιδιοκτησιακό καθεστώς του φορέα

	Συχνότητα	Ποσοστό
Συνεταιρισμός	5	71,4%
Ιδιωτικό	2	28,6%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100,0%

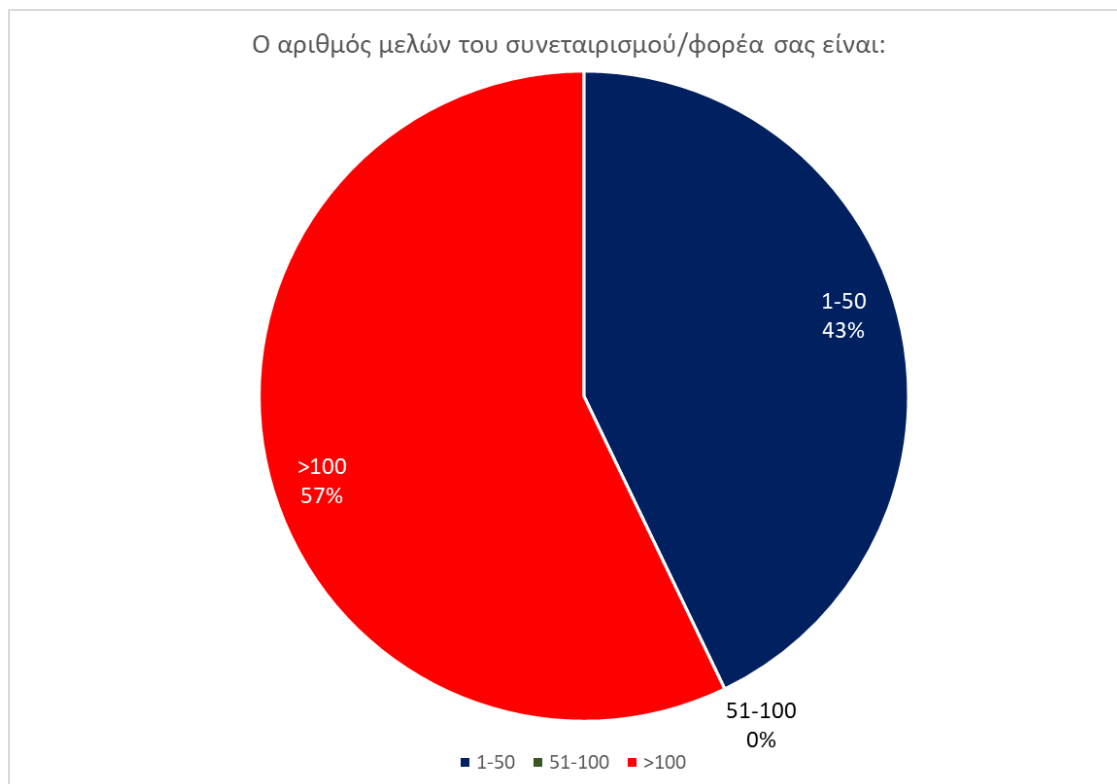
4. Αριθμός μελών του συνεταιρισμού/φορέα.

Εξετάζοντας την δυναμικότητα σε μέλη των φορέων που ανταποκρίθηκαν, φαίνεται να μοιράζεται σχεδόν είτε σε φορείς με λίγα μέλη (42,9%) είτε σε μεγάλους φορείς με πάνω από 100 μέλη (57,1%).

Η απουσία μεσαίου μεγέθους φορέων (51-100 μέλη) είναι φανερή (0%).

Πίνακας 4. Ο αριθμός μελών του συνεταιρισμού/φορέα σας είναι:

	Συχνότητα	Ποσοστό
1-50	3	42,9%
51-100	0	0,0%
>100	4	57,1%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100%

5. Αριθμός αγοραστών.

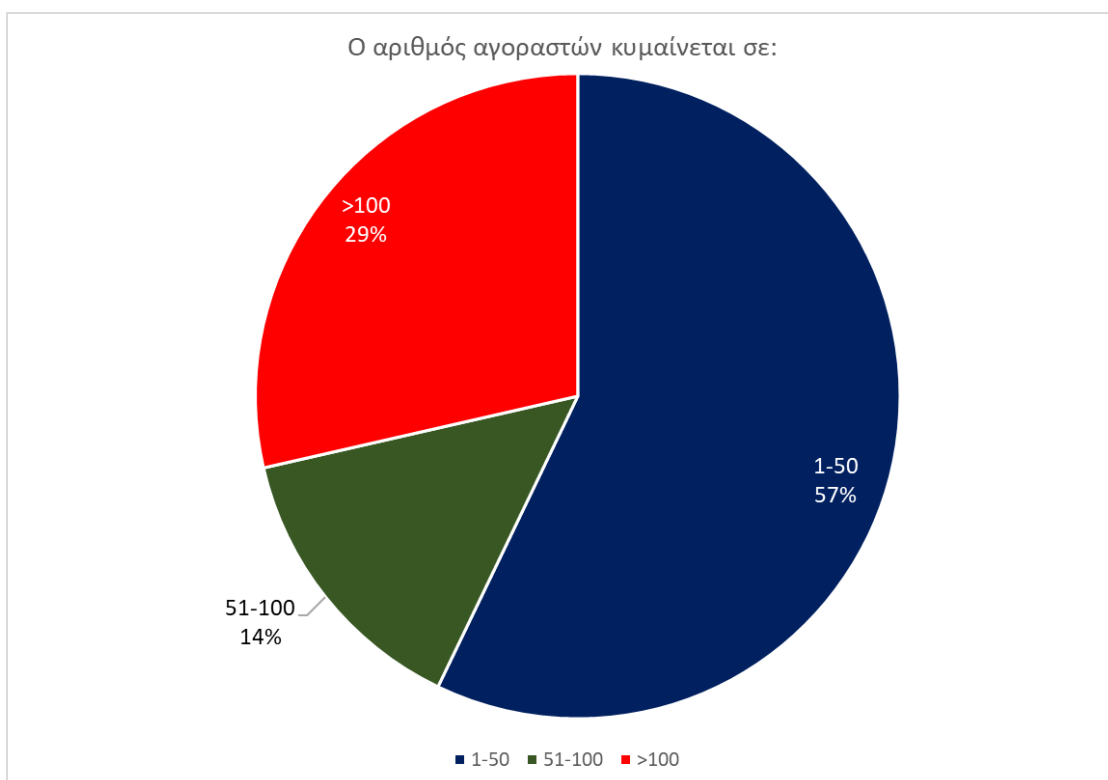
Εξετάζοντας το πλήθος των αγοραστών που δραστηριοποιούνται στα δημοπρατήρια, διαπιστώνεται ότι στα περισσότερα από αυτά (57,1%) εμφανίζονται λίγοι αγοραστές (1-50).

Αντίθετα, στα υπόλοιπα (42,9%) εμφανίζονται πολλοί αγοραστές που μπορεί να υπερβαίνουν και τους 100 (28,6%).

Πιθανότατα, το πλήθος των αγοραστών να συσχετίζεται με τον όγκο των διακινούμενων προϊόντων, όμως δεν υπάρχουν στοιχεία γι' αυτή την υπόθεση.

Πίνακας 5. Ο αριθμός αγοραστών κυμαίνεται σε:

	Συχνότητα	Ποσοστό
1-50	4	57,1%
51-100	1	14,3%
>100	2	28,6%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100%

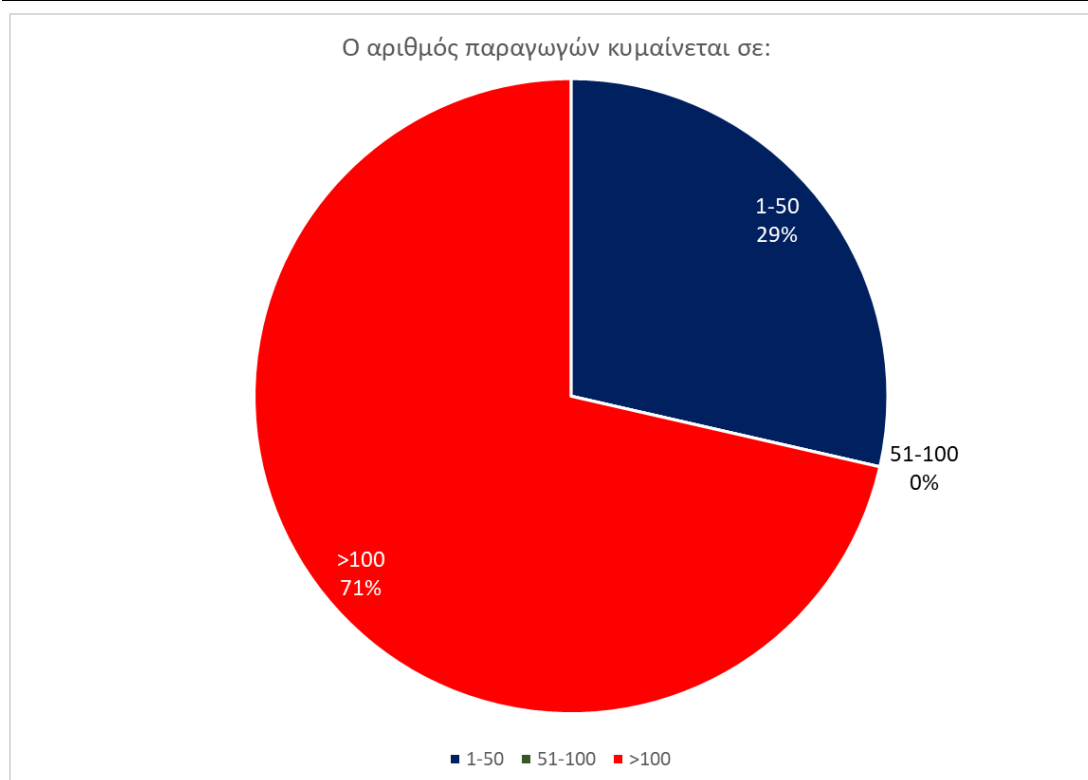
6. Αριθμός παραγωγών.

Εξετάζοντας το πλήθος των παραγωγών, φαίνεται ότι τα περισσότερα δημοπρατήρια (71,4%) έχουν μεγάλο αριθμό παραγωγών που τα προμηθεύουν με προϊόντα ενώ ένα μικρό ποσοστό (28,6%) δημοπρατηρίων προμηθεύεται προϊόντα από μικρό αριθμό παραγωγών.

Συγκρίνοντας αυτά τα ποσοστά με τα ποσοστά της ερώτησης 3 (ιδιοκτησιακό καθεστώς), φαίνεται να ταυτίζονται (71,4% συνεταιριστικά, 28,6% ιδιωτικά) και να βγαίνει το συμπέρασμα ότι τα συνεταιριστικά δημοπρατήρια έχουν μεγάλο αριθμό παραγωγών, σε αντίθεση με τα ιδιωτικά που έχουν μικρότερο αριθμό παραγωγών.

Πίνακας 6. Ο αριθμός παραγωγών κυμαίνεται σε:

	Συχνότητα	Ποσοστό
1-50	2	28,6%
51-100	0	0,0%
>100	5	71,4%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100%

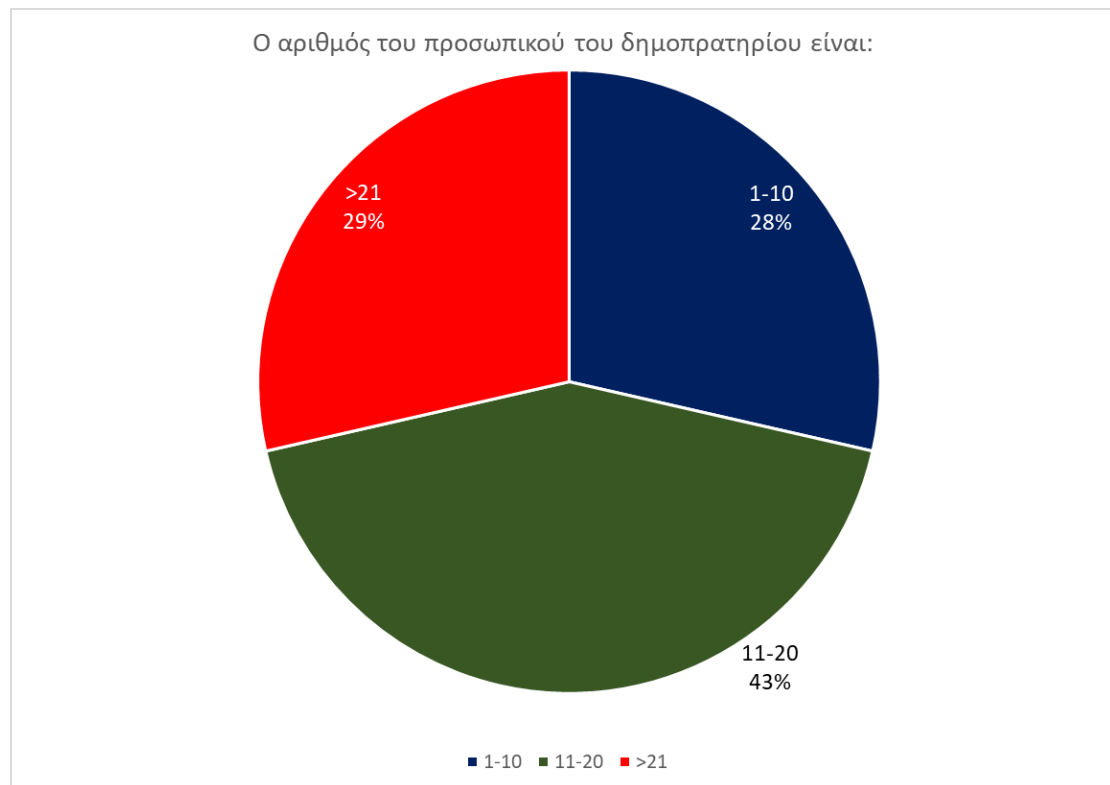
7. Ο αριθμός του προσωπικού του δημοπρατηρίου.

Εξετάζοντας το πλήθος των εργαζομένων, φαίνεται ότι τα περισσότερα δημοπρατήρια (71,5%) έχουν μικρό αριθμό εργαζομένων και ως προς αυτό το κριτήριο κατατάσσονται στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Ένα μικρότερο ποσοστό (28,6%) υπερβαίνει τους 21 εργαζόμενους.

Πίνακας 7. Ο αριθμός του προσωπικού του δημοπρατηρίου είναι:

	Συχνότητα	Ποσοστό
1-10	2	28,6%
11-20	3	42,9%
>21	2	28,6%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100%

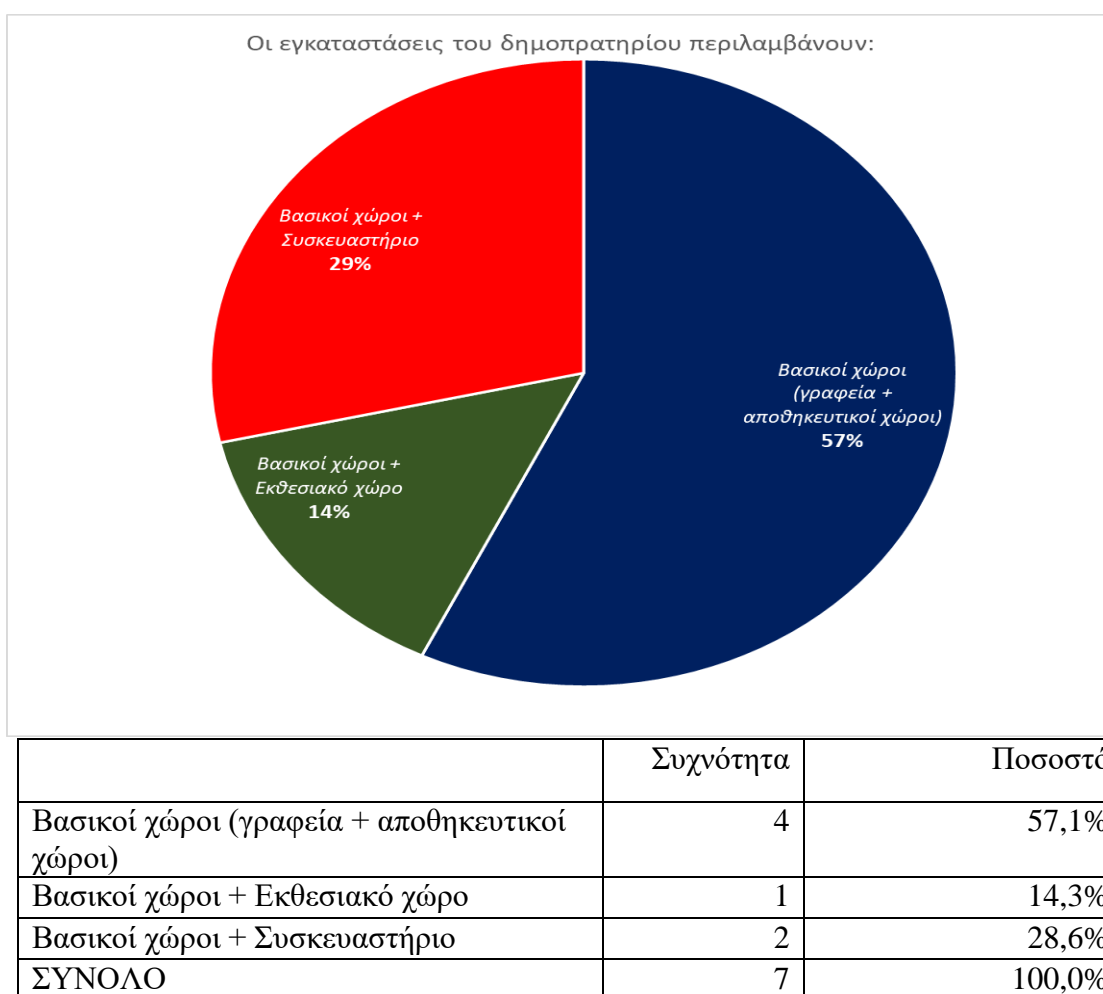
8. Οι εγκαταστάσεις του δημοπρατηρίου

Εστιάζοντας στις εγκαταστάσεις των δημοπρατηρίων, φαίνεται ότι η πλειοψηφία (57,1%) περιορίζεται στις απολύτως απαραίτητες εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν γραφεία και αποθηκευτικούς χώρους που είναι αρκετές για την επίτευξη του σκοπού τους.

Ένα σημαντικό ποσοστό (28,6%) εκτός των βασικών εγκαταστάσεων, διαθέτει και συσκευαστήριο, ενώ ένα ποσοστό 14,3% διαθέτει εκθεσιακό χώρο.

Τα συσκευαστήρια πιθανώς αξιοποιούνται για την επίτευξη καλύτερων τιμών των νωπών προϊόντων, ενώ οι εκθεσιακοί χώροι εκτός της προβολής συσκευασμένων προϊόντων χρησιμοποιούνται και για άλλες εκδηλώσεις όπως π.χ. γευστικές δοκιμές κ.α.

Πίνακας 8. Οι εγκαταστάσεις του δημοπρατηρίου περιλαμβάνουν:

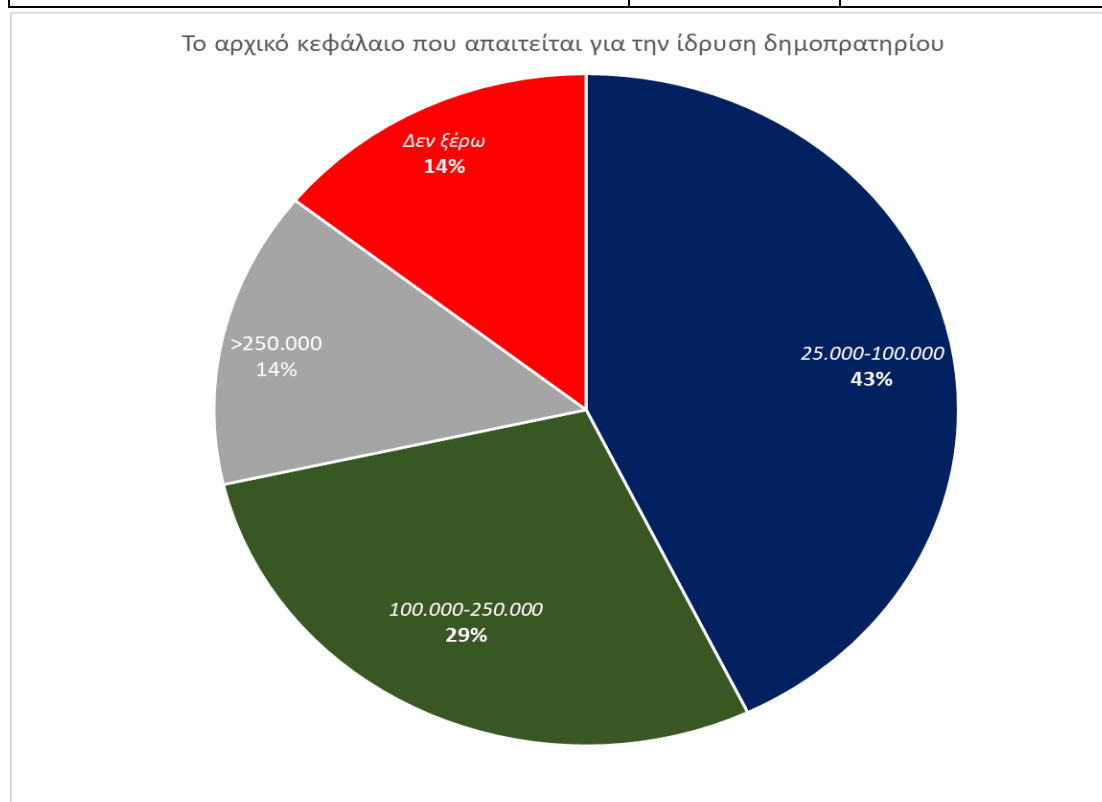
9. Το αρχικό κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυση δημοπρατηρίου

Η αρχική επένδυση για την ίδρυση δημοπρατηρίου δεν μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερα μεγάλη αφού το 72% των δημοπρατηρίων διέθεσε αρχικά κεφάλαια που δεν υπερβαίνουν τα 250.000€

Μόνο ένα μικρό ποσοστό (14,3%) χρειάστηκε κεφάλαια άνω των 250.000€, που πιθανώς εξαρτώνται από τις επιφάνειες και το είδος των εγκαταστάσεων που κατασκευάστηκαν.

Πίνακας 9. Το αρχικό κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυση δημοπρατηρίου

	Συχνότητα	Ποσοστό
25.000-100.000	3	42,9%
100.000-250.000	2	28,6%
>250.000	1	14,3%
Δεν ξέρω	1	14,3%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100,0%

10. Με ποιον τρόπο διακινείτε τα προϊόντα προς το δημοπρατήριο;

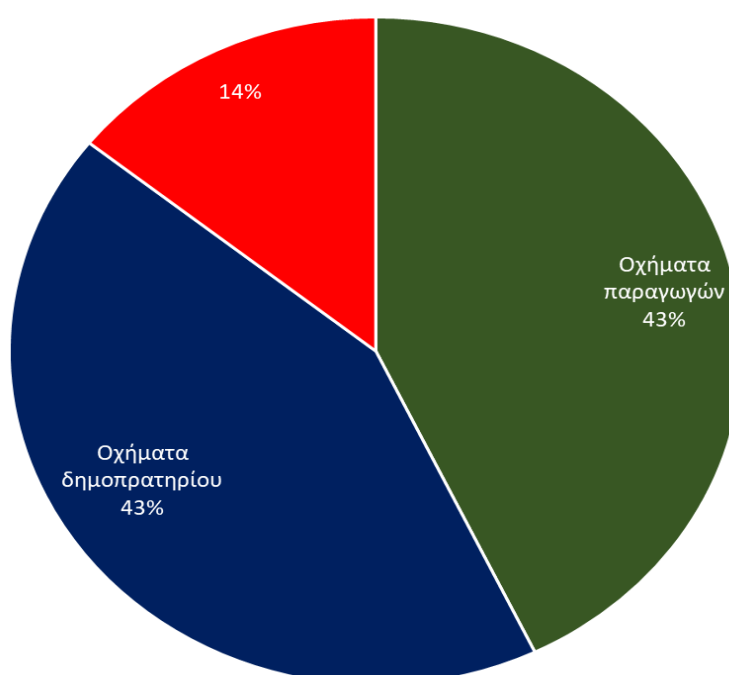
Το ποσοστό των δημοπρατηρίων που αναλαμβάνει τη μεταφορά των προϊόντων από τα χωράφια προς τις εγκαταστάσεις τους, είναι ίσο με το ποσοστό των δημοπρατηρίων που ζητούν από τους παραγωγούς να επωμισθούν αυτό το έργο (42,9%).

Βρέθηκε και ένα μικρό ποσοστό (14,3%) που χρησιμοποιεί άλλους τρόπους, χωρίς όμως να είναι γνωστό ποιοι είναι αυτοί.

Πίνακας 10. Με ποιον τρόπο διακινείτε τα προϊόντα προς το δημοπρατήριο;

	Συχνότητα	Ποσοστό
Οχήματα παραγωγών	3	42,9%
Οχήματα δημοπρατηρίου	3	42,9%
Άλλος τρόπος	1	14,3%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100,0%

Με ποιον τρόπο διακινείτε τα προϊόντα προς το δημοπρατήριο;

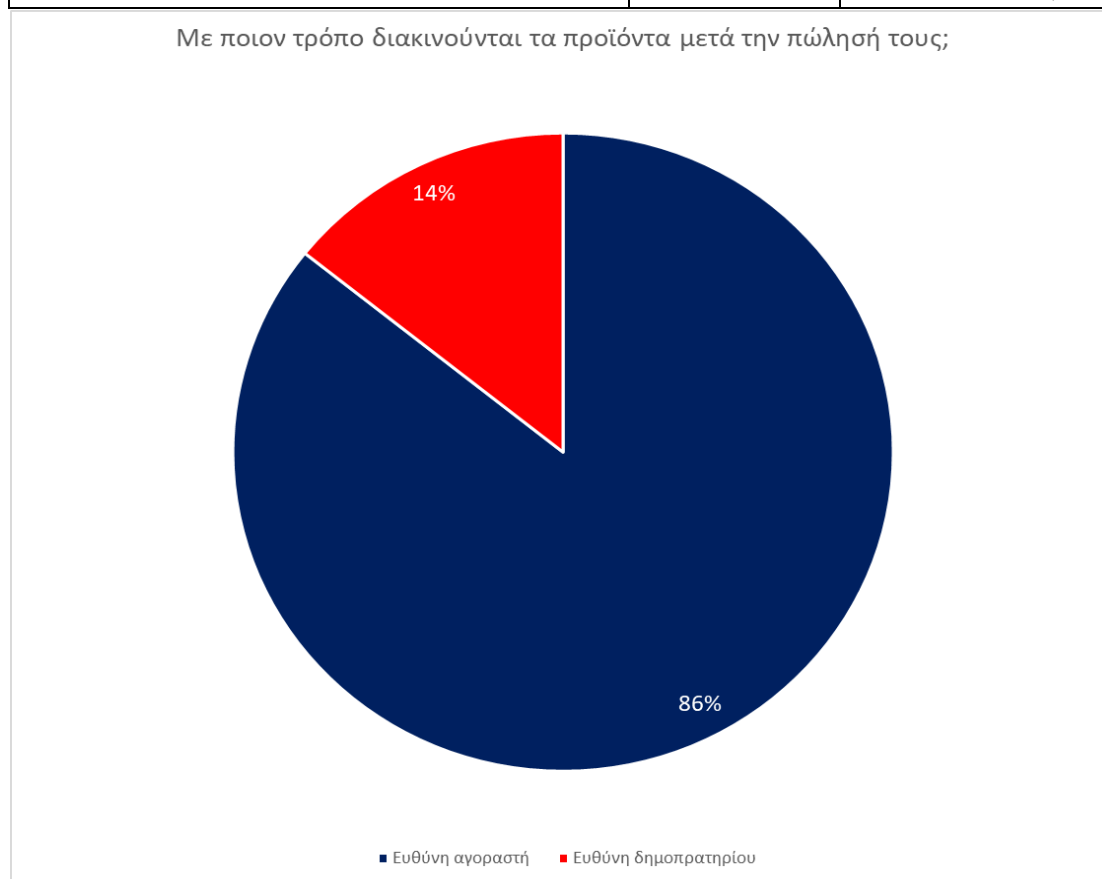
11. Με ποιον τρόπο διακινούνται τα προϊόντα μετά την πώλησή τους;

Στην συντριπτική πλειοψηφία των δημοπρατηρίων (85,7%) την ευθύνη της απομάκρυνσης των προϊόντων από τις εγκαταστάσεις των δημοπρατηρίων την φέρουν οι αγοραστές με δικά τους μέσα.

Μόλις το 14,3% των δημοπρατηρίων αναλαμβάνει την μεταφορά των προϊόντων στις εγκαταστάσεις του αγοραστή.

Πίνακας 11. Με ποιον τρόπο διακινούνται τα προϊόντα μετά την πώλησή τους;

	Συχνότητα	Ποσοστό
Ευθύνη αγοραστή	6	85,7%
Ευθύνη δημοπρατηρίου	1	14,3%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100,0%

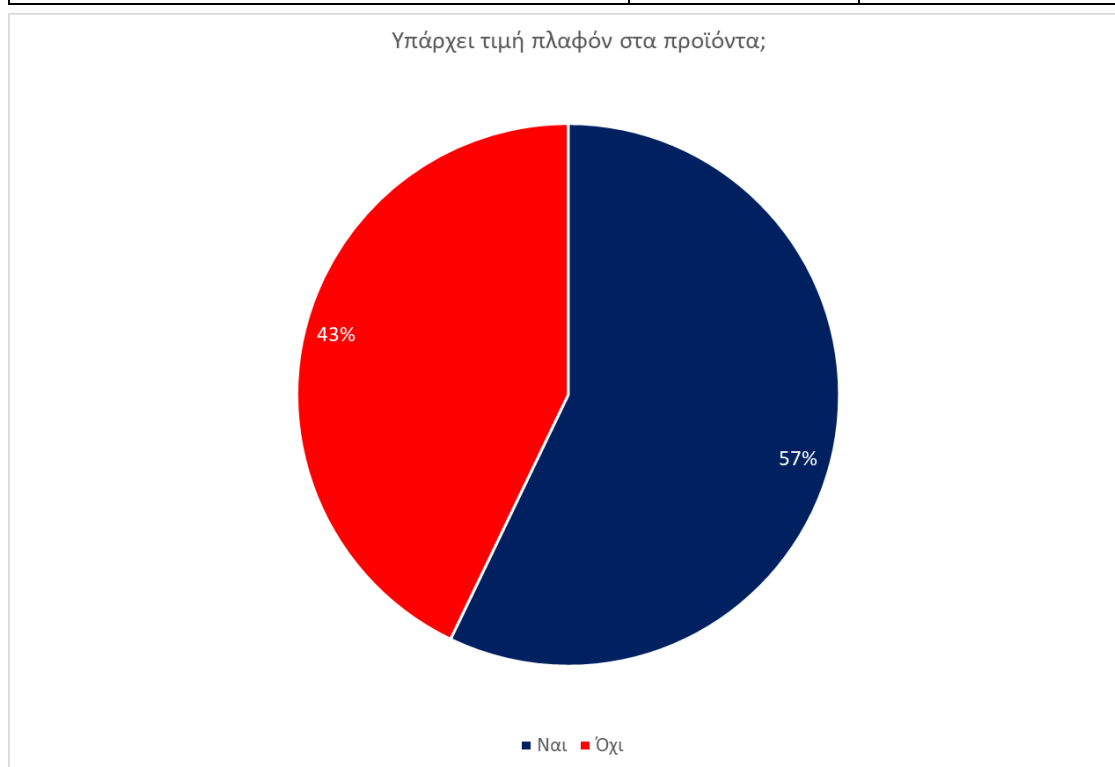
12. Υπάρχει τιμή πλαφόν στα προϊόντα;

Στην ερώτηση εάν υπάρχει τιμή πλαφόν στα προϊόντα, οι απαντήσεις μοιράζονται.

Το 57,1% των δημοπρατηρίων εφαρμόζει τιμή πλαφόν, ενώ το 42,9% δεν εφαρμόζει τιμή πλαφόν.

Πίνακας 12. Υπάρχει τιμή πλαφόν στα προϊόντα;

	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	4	57,1%
ΟΧΙ	3	42,9%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100,0%

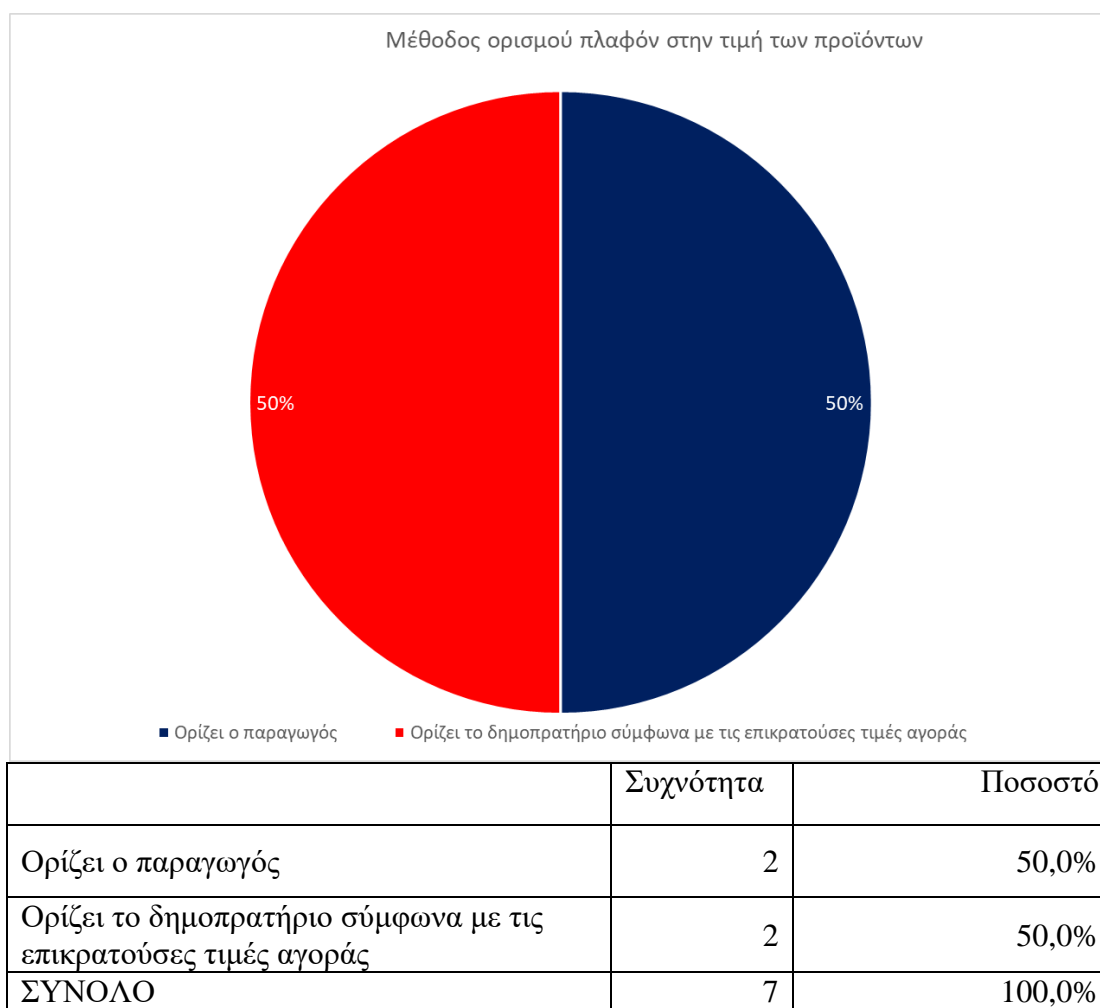

13. Περιγράψτε συνοπτικά την μέθοδο με την οποία ορίζεται η τιμή πλαφόν

Για τα δημοπρατήρια που στην προηγούμενη ερώτηση απάντησαν ότι εφαρμόζουν τιμή πλαφόν στα προϊόντα, ακολούθησε διευκρινιστική ερώτηση για να περιγραφεί συνοπτικά η μέθοδος με την οποία ορίζουν το πλαφόν.

Τα μισά δημοπρατήρια (50%) αφήνουν τον παραγωγό να ορίσει πλαφόν για τα προϊόντα του, ενώ τα άλλα μισά (50%) εφαρμόζουν πλαφόν σύμφωνα με τις επικρατούσες τιμές αγοράς.

Πίνακας 13. Περιγράψτε συνοπτικά την μέθοδο με την οποία ορίζεται η τιμή πλαφόν

14. Τι είδους δημοπρασίες πραγματοποιείτε;

Τα περισσότερα δημοπρατήρια έχουν υιοθετήσει τις τεχνολογικές λύσεις που επιτρέπουν την πραγματοποίηση ηλεκτρονικών δημοπρασιών σε ποσοστό 56,9%.

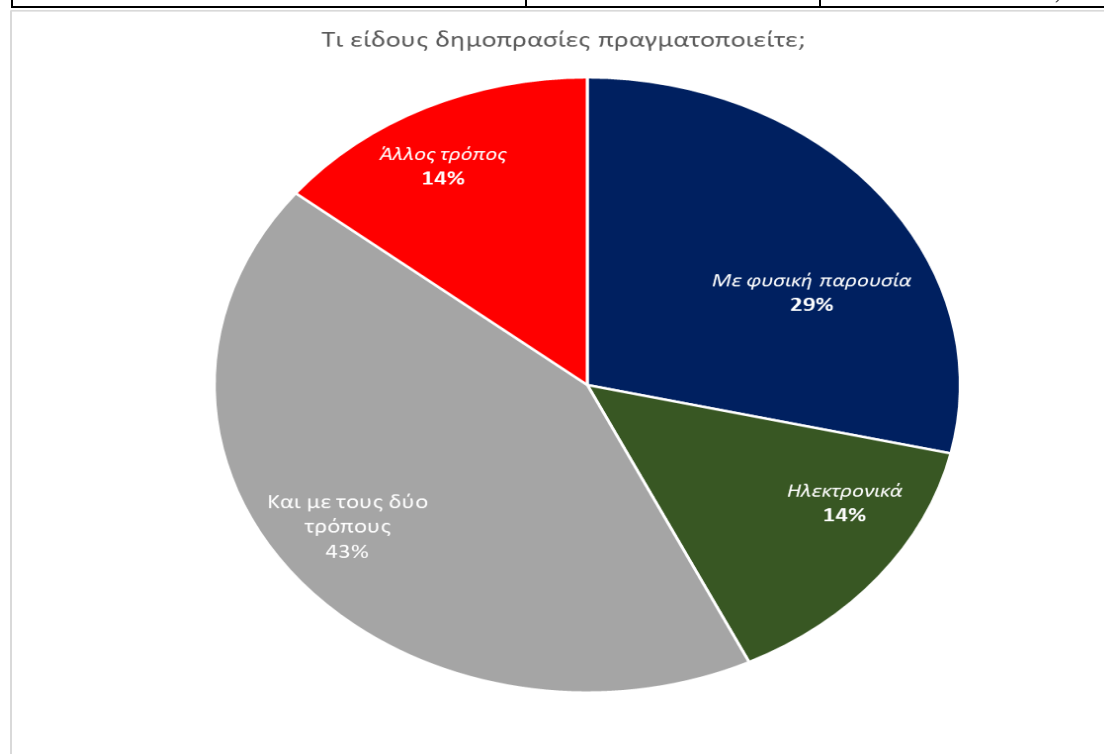
Από αυτά, ένα ποσοστό 42,9% πραγματοποιεί δημοπρασίες είτε με φυσική παρουσία είτε ηλεκτρονικά, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό (14,3%) πραγματοποιεί δημοπρασίες αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο.

Ένα σημαντικό ποσοστό (28,6%) δεν έχει ακόμα υιοθετήσει τις ηλεκτρονικές δημοπρασίες και απαιτεί φυσική παρουσία των αγοραστών.

Τέλος ένα μικρό ποσοστό δημοπρατηρίων χρησιμοποιεί «άλλους τρόπους» που όμως δεν είναι γνωστό ποιοι είναι αυτοί.

Πίνακας 14. Τι είδους δημοπρασίες πραγματοποιείτε;

	Συχνότητα	Ποσοστό
Με φυσική παρουσία	2	28,6%
Ηλεκτρονικά	1	14,3%
Και με τους δύο τρόπους	3	42,9%
Άλλος τρόπος	1	14,3%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100,0%

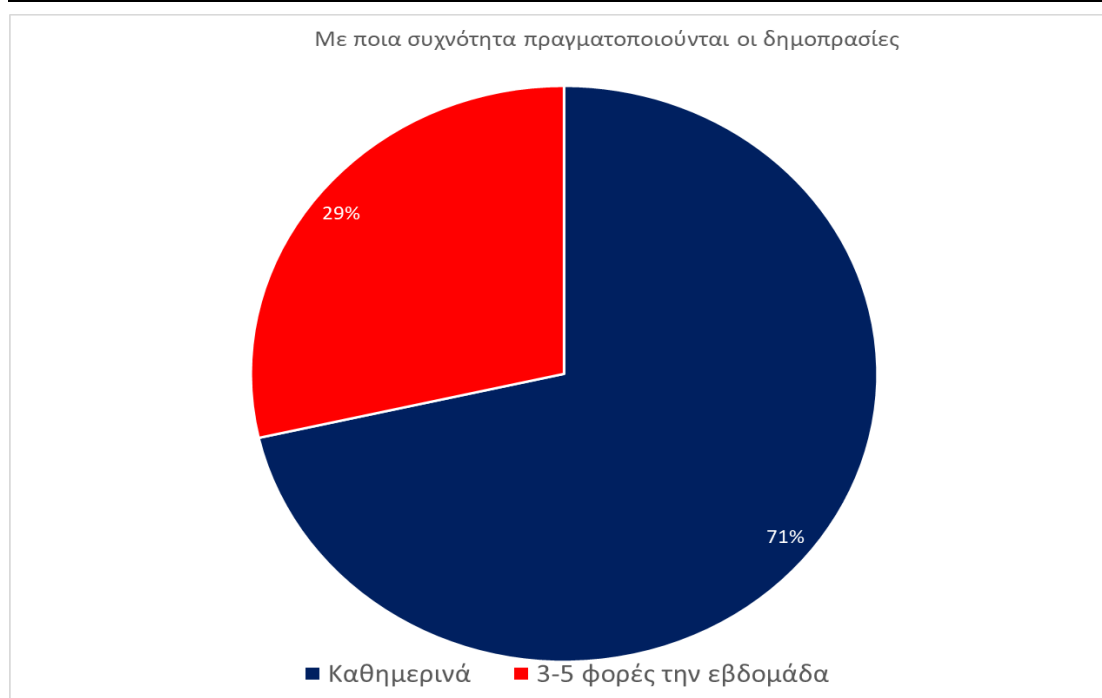
15. Με ποια συχνότητα πραγματοποιούνται οι δημοπρασίες;

Η πλειοψηφία των δημοπρατηρίων (71,4%) διενεργεί δημοπρασίες καθημερινά, γεγονός που δικαιολογείται από την ευπάθεια των οπωροκηπευτικών προϊόντων.

Ακόμα όμως και τα δημοπρατήρια που δεν πραγματοποιούν καθημερινές δημοπρασίες (28,6%), φροντίζουν να διατηρούν υψηλές συχνότητες δημοπράτησης, 3-5 φορές την εβδομάδα.

Πίνακας 15. Με ποια συχνότητα πραγματοποιούνται οι δημοπρασίες;

	Συχνότητα	Ποσοστό
Καθημερινά	5	71,4%
3-5 φορές την εβδομάδα	2	28,6%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100,0%

16. Είστε ικανοποιημένοι από τις τιμές που επιτυγχάνονται στις δημοπρασίες;

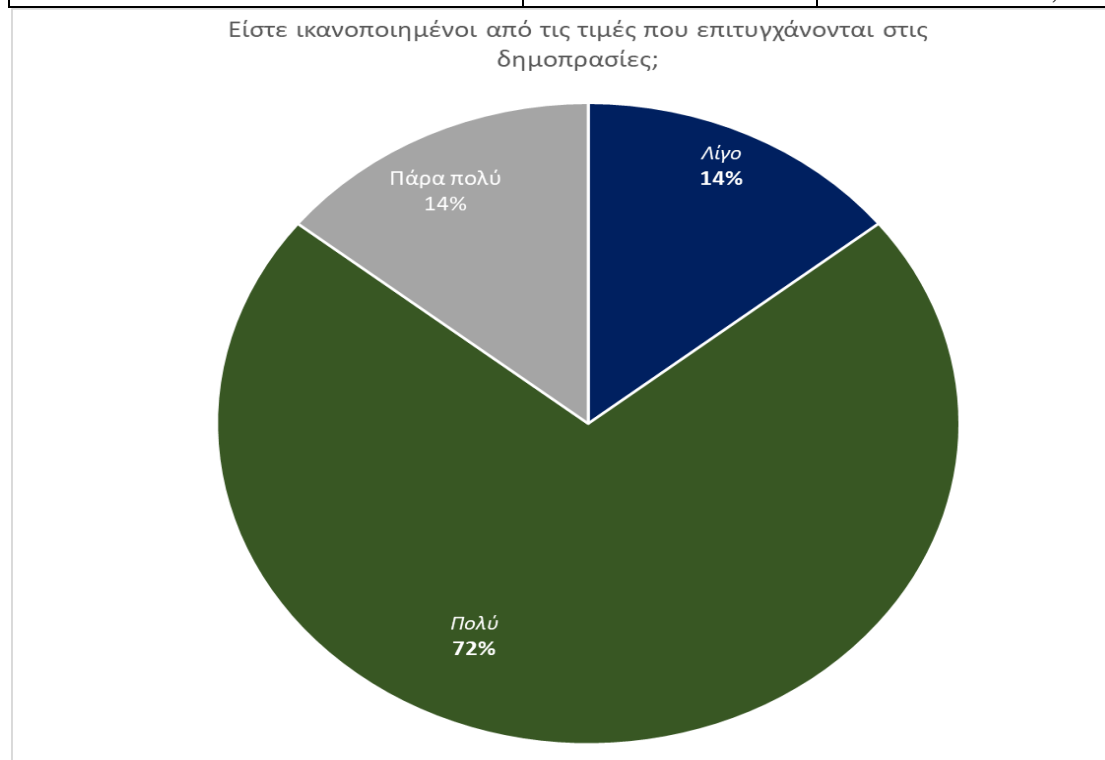
Η πλειοψηφία των εκπροσώπων των δημοπρατηρίων (71,4%) δηλώνουν πολύ ικανοποιημένοι από τις τιμές που επιτυγχάνονται στις δημοπρασίες, αφήνοντας όμως να εννοηθεί από την απάντησή τους ότι υπάρχουν περιθώρια βελτιώσεων.

Ένα μικρό ποσοστό (14,3%) δηλώνει πολύ ικανοποιημένο και άρα πιστεύει ότι το δημοπρατήριο έχει αγγίξει τα όρια των δυνατοτήτων του.

Τέλος ένα εξίσου μικρό ποσοστό (14,3%) δηλώνει λίγο ικανοποιημένο και άρα πιστεύει ότι υπάρχει σημαντική απόσταση και περιθώρια βελτίωσης μέχρι το δημοπρατήριο να πετυχαίνει τις τιμές που πρέπει.

Πίνακας 16. Είστε ικανοποιημένοι από τις τιμές που επιτυγχάνονται στις δημοπρασίες;

	Συχνότητα	Ποσοστό
Λίγο	1	14,3%
Πολύ	5	71,4%
Πάρα πολύ	1	14,3%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100,0%

17. Είστε ικανοποιημένοι από την ποιότητα των προϊόντων που προσφέρονται στις δημοπρασίες;

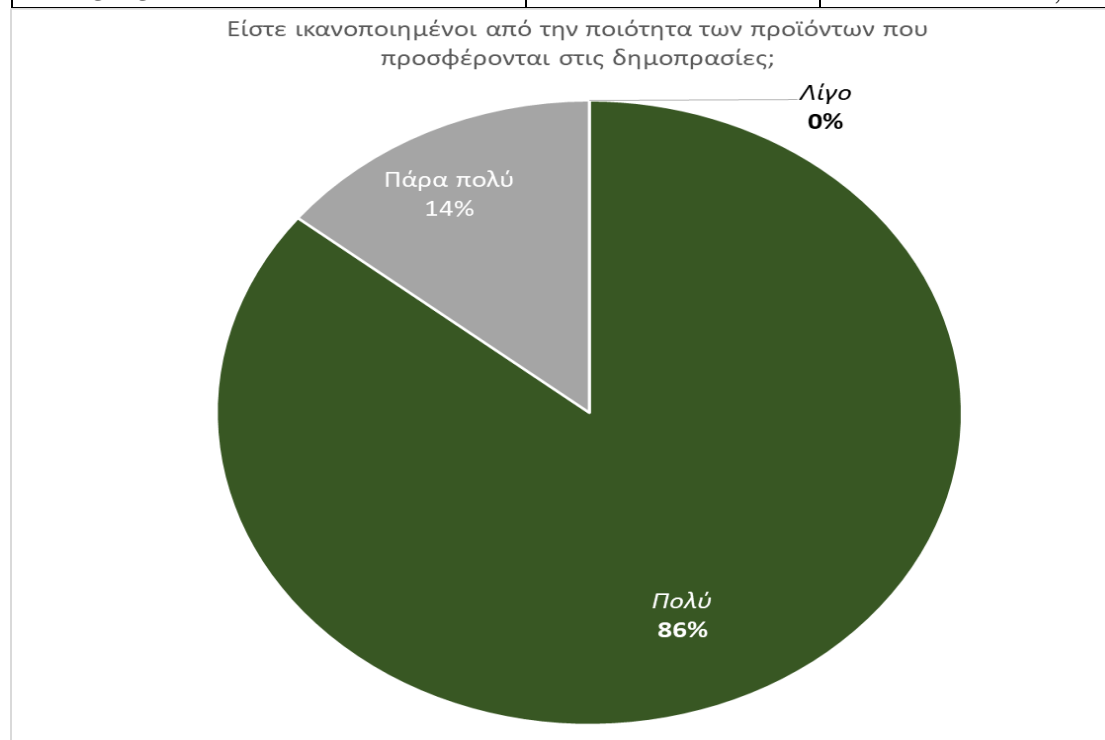
Όλοι οι εκπρόσωποι των δημοπρατηρίων δηλώνουν πολύ (14,3%) ή πάρα πολύ (85,7%) ικανοποιημένοι από την ποιότητα των προϊόντων που προσφέρονται στις δημοπρασίες.

Δεν υπάρχει κανένας που να θεωρεί ότι η ποιότητα των προϊόντων δεν είναι καλή (0%).

Μια πιθανή εξήγηση είναι ότι η ποιότητα των προσφερόμενων προϊόντων είναι υψηλή, επειδή οι δημοπρασίες γίνονται σε σχεδόν καθημερινή βάση και τα προϊόντα είναι φρέσκα, αφήνοντας περιθώριο αρκετών ημερών μέχρι την διάθεσή τους στον καταναλωτή.

Πίνακας 17. Είστε ικανοποιημένοι από την ποιότητα των προϊόντων που προσφέρονται στις δημοπρασίες;

	Συχνότητα	Ποσοστό
Λίγο	0	0,0%
Πολύ	6	85,7%
Πάρα πολύ	1	14,3%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100,0%

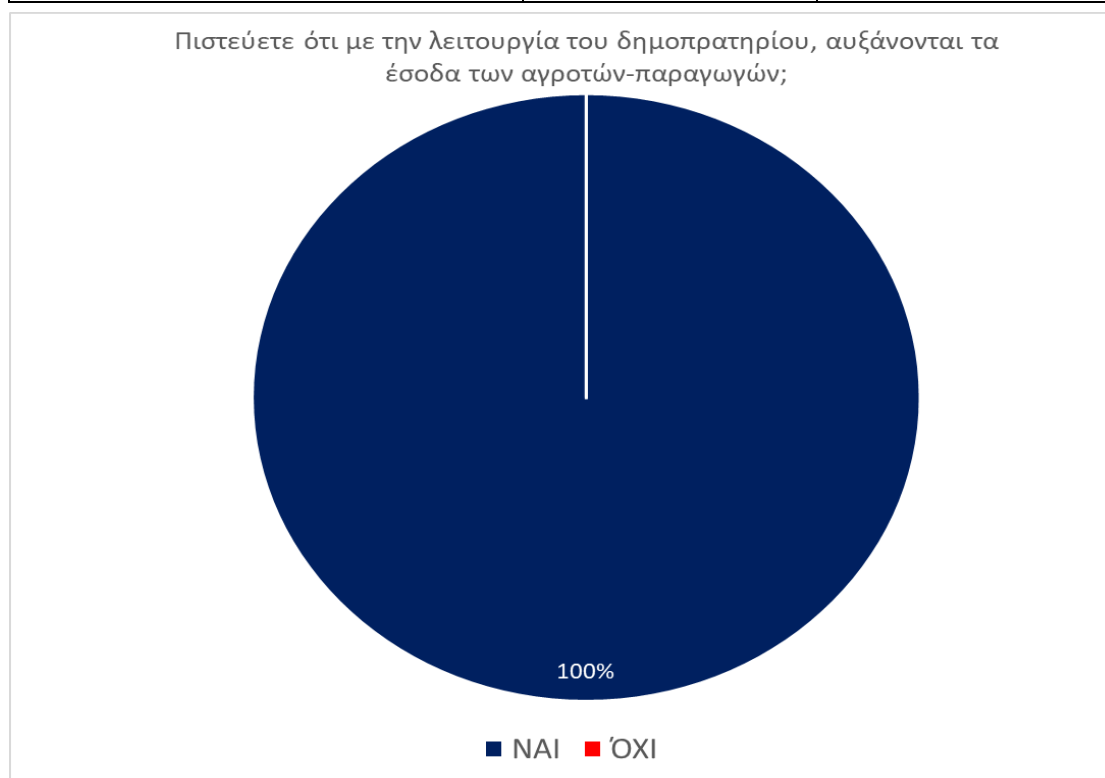

18. Πιστεύετε ότι με την λειτουργία του δημοπρατηρίου, αυξάνονται τα έσοδα των αγροτών-παραγωγών;

Όλοι οι εκπρόσωποι των δημοπρατηρίων (100%) πιστεύουν πως τα δημοπρατήρια βοηθούν στην επίτευξη καλύτερων τιμών για τους αγρότες και άρα συνεισφέρουν στην αύξηση των εσόδων τους.

Πίνακας 18. Πιστεύετε ότι με την λειτουργία του δημοπρατηρίου, αυξάνονται τα έσοδα των αγροτών-παραγωγών;

	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	7	100,0%
ΌΧΙ	0	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ	7	100,0%

3.2 Συμπεράσματα των αποτελεσμάτων

Από την μελέτη και επεξεργασία των ερωτηματολογίων που συλλέχθηκαν από τους συλλογικούς αγροτικούς φορείς ανά την Ελλάδα, φαίνεται κατ' αρχάς ότι ανταποκρίθηκαν κυρίως φορείς της Κρήτης αφού αποτελούν το 76% των συνολικών απαντήσεων.

Από τους φορείς που ανταποκρίθηκαν, μόνο το 42% λειτουργεί κάποιο δημοπρατήριο, και μάλιστα το 100% αυτών έχει έδρα την Κρήτη. Συμπεραίνεται δηλαδή ότι η πρακτική των δημοπρατηρίων είναι συνήθης για τα δεδομένα της Κρήτης. Η μεγάλη πλειοψηφία των δημοπρατηρίων (71%) είναι συνεταιριστικά, αν και η παρουσία των ιδιωτικών είναι αισθητή (29%).

Δημοπρατήρια λειτουργούν κυρίως φορείς με πολυάριθμα μέλη (57%) αφού είναι σε θέση να συγκεντρώνουν μεγάλες ποσότητες προϊόντων, για μεγάλες χρονικές περιόδους. Όμως αξιοσημείωτο είναι το ποσοστό της ύπαρξης φορέων με λίγα μέλη (43%) οι οποίοι καταφέρνουν να λειτουργούν δημοπρατήρια, πιθανώς λόγω των προϊόντων που διακινούν και τα οποία μπορεί να είναι τοπικά προϊόντα αναγνωρισμένα ως μοναδικής και εξαιρετικής ποιότητας, προϊόντα με αυξημένη προστιθέμενη αξία, προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης κ.λ.π.

Το πλήθος των αγοραστών δεν είναι μεγάλο στα περισσότερα δημοπρατήρια (57%) γεγονός λογικό αφού πρόκειται για χονδρέμπορους.

Αντίθετα το πλήθος των παραγωγών είναι μεγάλο στα περισσότερα δημοπρατήρια (71%) προκειμένου να συγκεντρώνονται οι απαιτούμενες ποσότητες και να καλύπτεται η ζήτηση.

Το απασχολούμενο προσωπικό στα δημοπρατήρια είναι μάλλον μικρό αφού τα περισσότερα (71,5%) απασχολούν 1-20 άτομα.

Τα περισσότερα δημοπρατήρια (57%) περιορίζονται στις απολύτως απαραίτητες εγκαταστάσεις, με το αρχικό κεφάλαιο που απαιτήθηκε να μην υπερβαίνει τις 250.000€ στα περισσότερα από αυτά (72%).

Τα προϊόντα φτάνουν στα δημοπρατήρια είτε με τα οχήματα των παραγωγών (43%) είτε με οχήματα των δημοπρατηρίων (43%), αλλά απομακρύνονται από αυτά κυρίως με τα οχήματα των αγοραστών (86%).

Επίσης, στα περισσότερα δημοπρατήρια υπάρχει τιμή πλαφόν στα προϊόντα (57%), η οποία καθορίζεται είτε από τον κάθε παραγωγό (50%) είτε από το δημοπρατήριο (50%) σύμφωνα με τις επικρατούσες τιμές της αγοράς, χωρίς όμως να εφαρμόζεται κάποια ειδική μέθοδος υπολογισμού.

Τεχνολογικά, τα δημοπρατήρια φαίνεται να παρακολουθούν τις σύγχρονες τάσεις με αποτέλεσμα να έχουν τις τεχνολογικές λύσεις που επιτρέπουν την πραγματοποίηση ηλεκτρονικών δημοπρασιών σε ποσοστό 57%.

Η φύση των προϊόντων προς δημοπράτηση και η ευπάθειά τους, έχει υποχρεώσει τα δημοπρατήρια στο σύνολό τους να πραγματοποιούν δημοπρασίες με πολύ υψηλή συχνότητα: καθημερινά το 71% και 3-5 φορές την εβδομάδα το 29%.

Οι εκπρόσωποι των δημοπρατηρίων σε πολύ υψηλό ποσοστό (85%) δηλώνουν ικανοποιημένοι από τις τιμές που επιτυγχάνονται στις δημοπρασίες και ακόμα πιο ικανοποιημένοι δηλώνουν από την ποιότητα των προϊόντων που προσφέρονται στις δημοπρασίες ως φυσικό επακόλουθο της υψηλής συχνότητας δημοπρασιών (100% δηλώνει πολύ έως πάρα πολύ ικανοποιημένο).

Τέλος, κοινή πεποίθηση αποτελεί ότι: η λειτουργία των δημοπρατηρίων αυξάνει τα έσοδα των αγροτών-παραγωγών (100%).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η περίπτωση του αγροτικού συνεταιρισμού Ανατολή στην Ιεράπετρα

Εικόνα 8: Ιστότοπος Αγροτικού Συνεταιρισμού ANATOLH

Στην ιστοσελίδα της Ομάδας Παραγωγών Αγροτικού Συνεταιρισμού ANATOLH περιγράφεται το όραμα του συνεταιρισμού.

Το όραμα του φορέα είναι η προσφορά αγροτικών προϊόντων άριστης ποιότητας και υψηλότερης διατροφικής αξίας και για το λόγο αυτό ξεκίνησε την λειτουργία του από την δεκαετία του 2000 συμπορευόμενος με πάνω από διακόσια μέλη και συνεργάτες. Ταυτόχρονα, εξασφάλισε την αποδοχή και συμπαράσταση σύσσωμης της τοπικής κοινωνίας η οποία κατανόησε γρήγορα τα οφέλη που μπορεί να προσφέρει ένα δημοπρατήριο στην ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας, τον εκσυγχρονισμό των μεθόδων καλλιέργειας, παραγωγής και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων της Ιεράπετρας, απευθυνόμενο σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ο συνεταιρισμός, δεν περιορίζεται μόνο στις δραστηριότητες του δημοπρατηρίου αλλά εμπλέκεται στην επίβλεψη και καθοδήγηση των μελών του σχετικά με την οργάνωση και την εφαρμογή καλλιεργητικών μεθόδων, καθώς και την τυποποίηση και εμπορία των παραγόμενων νωπών κηπευτικών. Οι επικρατούσες κλιματικές συνθήκες στην Ιεράπετρα από τη μια δημιουργούν πρόβλημα λόγω των περιορισμένων βροχοπτώσεων, αλλά από την άλλη ευνοούν τον συγκεκριμένο τύπο καλλιέργειας (θερμοκηπιακό) αφού η ελάχιστη θερμοκρασία τον χειμώνα φτάνει στους

10 °C και η ηλιοφάνεια είναι σχεδόν καθημερινή. Τα σημαντικότερα παραγόμενα προϊόντα είναι όλες οι ποικιλίες από ντομάτες, πιπεριές, αγγούρια και μελιτζάνες. Φυσικά, η περιοχή χαρακτηρίζεται από την δυνατότητα καλλιέργειας και άλλων ειδών πέραν των συνηθισμένων.

Οι παραγωγοί – μέλη του συνεταιρισμού έχουν κατακτήσει την πανελλαδική αναγνώριση λόγω της τεχνογνωσίας και της μεγάλης πείρας που διαθέτουν. Έτσι ο συνεταιρισμός φημίζεται για την υψηλή ποιότητα των προϊόντων που προσφέρει στους καταναλωτές, γεγονός που πιστοποιείται και από φορείς πιστοποίησης όπως οι ISO, TUV και CRETACERT.

Η ιστορία του συνεταιρισμού

Εικόνα 9: Εγκαταστάσεις του συνεταιρισμού

Πηγή: (ΑΝΑΤΟΛΗ, 2021)

Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ «ΑΝΑΤΟΛΗ» ιδρύθηκε στις 17 Δεκεμβρίου του 2000 ως πρωτοβουλία μιας μικρής ομάδας παραγωγών από την γύρω περιοχή.

Η έναρξη των δραστηριοτήτων του δημοπρατηρίου χρονολογείται από το 2001 στην περιοχή της Ιεράπετρας, η οποία έχει μεγάλη παράδοση στην καλλιέργεια πρώιμων οπωροκηπευτικών λόγω του ευνοϊκού κλίματος που επικρατεί στην περιοχή. Ο συνεταιρισμός μετεξελίχθηκε από το 2009 σε αναγνωρισμένη Ομάδα Παραγωγών. Πλέον, ο συνεταιρισμός έχει 200 ενεργά μέλη τα οποία εκτός από έμπειροι

καλλιεργητές είναι και πιστοποιημένοι, με επιφάνεια καλλιεργειών που υπερβαίνει τα 1.200 στρέμματα θερμοκηπιακών καλλιεργειών.

Εικόνα 10: Εκπαιδεύσεις - Αγροτικός Συνεταιρισμός "ΑΝΑΤΟΛΗ"

Στόχοι

Βασικός στόχος του Αγροτικού συνεταιρισμού ΑΝΑΤΟΛΗ είναι η προμήθεια της εγχώριας αλλά και της αλλοδαπής αγοράς με προϊόντα υψηλής ποιότητας και διατροφικής αξίας.

Με βασικό άξονα την Ποιότητα – την Συνέπεια – την Τιμή – την Ασφάλεια ο Αγροτικός συνεταιρισμός ΑΝΑΤΟΛΗ παρέχει στα πολυάριθμα μέλη του διάφορες υπηρεσίες υποστηρικτικές τις συνεχούς ανάπτυξης και βελτίωσης των μεθόδων αγροτικής παραγωγής. Ο συνεταιρισμός προσφέρει επίσης σε όλα τα μέλη του επιστημονικά τεκμηριωμένες οδηγίες και κατευθύνσεις σχετικά με καλλιεργητικές μεθόδους, προμηθεύει με γεωργικά εφόδια και έχει προχωρήσει στην δημιουργία μονάδας μεταποίησης / συσκευασίας νωπών προϊόντων με την ταυτόχρονη εμπορική τους προώθηση σε δίκτυα εντός και εκτός Ελλάδας.

Ο Αγροτικός συνεταιρισμός Ανατολή διαθέτει πιστοποιήσεις όπως: GLOBAL GAP, AGRO 2.1 & 2.2, ISO 22000, ISO 9001, IFS, BRC και CRETACERT.

Η συνεχής αύξηση παραγωγής 10%-12% ετησίως που καταγράφεται τα τελευταία χρόνια οφείλεται στην εφαρμογή και πιστοποίηση συστημάτων ποιότητας,

προγραμμάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης, αλλά και στην παρέμβαση εξειδικευμένου προσωπικού με κατοχή υψηλής τεχνογνωσίας.

Στα πλαίσια της ανάπτυξης του συνεταιρισμού έχει αποφασισθεί και υλοποιείται μία στρατηγική καμπάνια επαφών με νέες αγορές στο εξωτερικό που περιλαμβάνει επισκέψεις στην Τσεχία, στο Μόναχο και στην Βουλγαρία σε πρώτο στάδιο. Παράλληλα, πραγματοποιούνται διαπραγματεύσεις με επιχειρήσεις στην Ρωσία, Ουκρανία και Κύπρο ώστε να καταλήξουν σε συμφωνίες.

Οργανωτική Δομή

Ο Α.Σ. ΔΗΜΟΥ ΙΕΡΑΠΠΕΤΡΑΣ «ΑΝΑΤΟΛΗ» από την πρώτη μέρα της ίδρυσης του αποσκοπούσε στην δημιουργία ενός σημαντικού πυρήνα συγκέντρωσης και διακίνησης αγροτικών προϊόντων από την ευρύτερη περιοχή όχι μόνο του Δήμου Ιεράπετρας, αλλά και ολόκληρου του Νομού Λασιθίου. Ελπίδα των ιδρυτικών μελών ήταν πάντα η καλλιέργεια της «συνεταιριστικής» συνείδησης κάθε αγρότη-παραγωγού όλων των μελών-παραγωγών του αγροτικού συνεταιρισμού.

Αρχικά, στις αρχές της δεκαετίας του 2000, η κύρια δραστηριότητα του συνεταιρισμού περιοριζόταν στην λειτουργία του δημοπρατηρίου, αλλά κατόπιν, η διοίκηση αφουγκραζόμενη τις τάσεις και τις διαμορφούμενες συνθήκες γύρω από τον χώρο της εμπορίας αγροτικών προϊόντων και αφού έλαβε υπόψη τις ανησυχίες των καταναλωτών γύρω από την ασφάλεια των τροφίμων, προχώρησε σε δύο οργανωτικές αλλαγές στρατηγικής σημασίας.

Η πρώτη αλλαγή είχε να κάνει με την οργάνωση και λειτουργία τμήματος διαλογής και συσκευασίας προϊόντων ώστε να καταστεί εφικτή η απευθείας πώληση στα σημεία λιανικής (super market κ.α.)

Η δεύτερη αλλαγή είχε να κάνει με την οργάνωση και λειτουργία τμήματος ολοκληρωμένης Διαχείρισης της παραγωγής, ακολουθώντας το Εθνικό πρότυπο AGRO 2. Αυτό είχε ως τελικό αποτέλεσμα την πιστοποίηση του συνόλου των παραγωγών-μελών και την συνεπακόλουθη πιστοποίηση και των παραγόμενων προϊόντων κατά το πρότυπο AGRO 2.

Τα όργανα αποφάσεων του συνεταιρισμού είναι η Γενική Συνέλευση των μελών και το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Γενική Συνέλευση ως ανώτατο όργανο αποτελείται από το σύνολο των μελών του τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο του συνεταιρισμού και διατηρούν την ιδιότητα του μέλους. Στις Γενικές Συνελεύσεις συμμετέχουν όλα τα μέλη με τακτοποιημένες οικονομικές υποχρεώσεις προς τον Συνεταιρισμό.

Εικόνα 11: Συσκευαστήριο Αγροτικού Συνεταιρισμού "ΑΝΑΤΟΛΗ"

Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο του συνεταιρισμού είναι εννεαμελές.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση.

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου διαρκεί τέσσερα (4) χρόνια.

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:	Δουλούμης Ξενοφών
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:	Καπαράκης Εμμανουήλ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:	Καραλάκης Γεώργιος
ΤΑΜΙΑΣ:	Γερακιαννάκης Εμμανουήλ
ΜΕΛΗ:	Αγγελάκης Ιωάννης
	Ζερβαλάκης Νικόλαος
	Σαμπροβαλάκης Εμμανουήλ

Πιστοποιήσεις

Πρωταρχικός σκοπός του συνεταιρισμού είναι η διατήρηση υψηλών στάνταρτ ποιότητας και θρεπτικής αξίας των αγροτικών προϊόντων από την καλλιέργεια έως την τελική κατανάλωση.

Εικόνα 12: Πιστοποιήσεις Αγροτικού Συνεταιρισμού "ΑΝΑΤΟΛΗ"

Πηγή: (ΑΝΑΤΟΛΗ, 2021)

Για να διασφαλίσει τα παραπάνω ακολουθεί τα πλαίσια των διεθνών προτύπων, όπως το GLOBAL GAP, AGRO 2.1 & 2.2, ISO 22000 (HACCP), ISO 9001, IFS, BRC Global Standards και BRC Food Certificated.

Συμμετοχές σε εκθέσεις

Ο Αγροτικός συνεταιρισμός «ΑΝΑΤΟΛΗ» συμμετέχει ενεργά σε όλες τις σημαντικές αγροτικές εκθέσεις, όπως στην έκθεση Fruitlogistica και συνέδρια με σκοπό την απόκτηση νέων γνώσεων σχετικά με καινοτόμες μεθόδους καλλιέργειας,

αλλά και την προσέλκυση νέων πελατών και συνεργατών από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Σύμφωνα με τον Διευθυντή του συνεταιρισμού, κ Σιγουράκη Σπύρο, ο ΟΠ ΑΝΑΤΟΛΗ υλοποιεί μαζί με επτά συνεταιρισμούς της Κρήτης το πρόγραμμα «Vegiterraneo» το οποίο τρέχει εδώ και 3 χρόνια και σκοπό έχει μέσα από μια σειρά δράσεων, συμμετοχή σε εκθέσεις κ.α. να ενημερώσει για την ποιότητα των κρητικών κηπευτικών και τα στοιχεία που τα κάνουν να ξεχωρίζουν όπως είναι η διατροφική αξία και η ποιότητά τους. Στόχος είναι η διάθεση προϊόντων σε αγορές του εξωτερικού καλύπτοντας παράλληλα ανάγκες της εγχώριας αγοράς. Τα προϊόντα που κυρίως διατίθενται είναι πιπεριά κέρατο, διάφορες ποικιλίες τομάτας και αγγούρι.

Η συμμετοχή σε εκθέσεις αποτελεί μία καλή ευκαιρία για ανταλλαγή απόψεων και προτάσεων με ανθρώπους από άλλες χώρες. Είναι σημαντικό να αναδειχθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των προϊόντων, η ποιότητα τους, το ότι οι παραγωγοί καλλιεργούν αξιοποιώντας σύγχρονες μεθόδους, με τη χρήση εντόμων, παράγοντας πιστοποιημένα προϊόντα. Αυτό αποτελεί και το κύριο μήνυμα που πρέπει να επικοινωνείτε με κάθε τρόπο για να βρίσκουν τα προϊόντα του συνεταιρισμού περισσότερο χώρο στα ευρωπαϊκά ράφια. Στο πλαίσιο αυτό συμμετέχουν σε εκθέσεις του εξωτερικού προωθώντας τα κρητικά προϊόντα, αναζητώντας νέες αγορές και κλείνοντας συμφωνίες.

Εικόνα 13: Συμμετοχή σε Αγροτικές Εκθέσεις

Πηγή: (ΑΝΑΤΟΛΗ, 2021)

Διαδικασία δημοπράτησης Ανατολής

Ο κάθε παράγωγος με την εγγραφή του στο συνεταιρισμό της Ανατολής αποκτά ένα μοναδικό κωδικό παραγωγού σαν να είναι η ταυτότητά του. Ο παράγωγος αφού ξεφορτώσει τα κηπευτικά του ζυγίζονται ηλεκτρονικά και του δίνεται ένα παραστατικό, δελτίο αποστολής, που αναγράφεται πάνω μια περιγραφή με την ποσότητα, δηλαδή τις κλούβες των προϊόντων, την ποιότητα του προϊόντος, αν είναι Α ή Β ή ψιλές ή μεγάλες αν πρόκειται για ντομάτα και τα κιλά μικτά και απόβαρο, εκεί αναγράφεται και η λεγόμενη παρτίδα του προϊόντος με το αντίστοιχο barcode.

Στην συνέχεια στις 12:00 η ώρα το μεσημέρι πραγματοποιείται η δημοπρασία με φυσική παρουσία των ενδιαφερομένων εμπόρων και μεσιτών. Μέσω του tablet που τους δίνει ο συνεταιρισμός και του ειδικού προγράμματος ενημερώνονται για τα προς πώληση προϊόντα. Με βάση το barcode που βλέπουν σε κάθε προϊόν υποβάλλουν προσφορές. Στη συνέχεια βγαίνουν οι καλύτερες κατά σειρά της αγοράς. Άμεσα γίνεται η κατοχύρωση του προϊόντος που αγόρασαν οι έμποροι με το όνομα τους και παρουσιάζεται στην οθόνη του δημοπρατηρίου μέσω εφαρμογής. Η διαδικασία διαρκεί μισή ώρα, στην πορεία της διαδικασίας μέσω προγράμματος στέλνεται τηλεφωνικό μήνυμα στο παραγωγό με την τιμή και την ποσότητα των προϊόντων του που πωλήθηκαν. Σε όλα τα στάδια της διαδικασίας δημοπράτησης υπάρχει διαφάνεια και ακρίβεια.

Χειρισμός αποθεμάτων

Τα προϊόντα που μένουν εκτός, αδιάθετα, μετά το πέρας της δημοπρασίας διατίθενται στην τοπική αγορά, εάν παραμείνουν δημοπρατούνται ξανά την επόμενη μέρα και αν και πάλι δεν πουληθούν καταστρέφονται και καταγράφονται στα πρακτικά για αποζημίωση λόγω του ότι αλλοιώνεται η ποιότητά τους και δεν είναι εμπορεύσιμα.

Όταν υπάρχει μεγάλη προσφερόμενη ποσότητα οι έμποροι έχουν κάποια ευχέρεια στη τιμή, αν η ποσότητα είναι περιορισμένη οι τιμές είναι καλύτερες για τον παραγωγό. Η τιμή γενικότερα καθορίζεται εκτός από την προσφορά και την ζήτηση και από την εποχή και τις καιρικές συνθήκες.

Με τον καθορισμό των καθημερινών τιμών στα αγροτικά προϊόντα, οι παράγοντες που τελικά τις διαμορφώνουν ποικίλουν κατά περίπτωση, αλλά γενικότερα εμπίπτουν στους κανόνες που ορίζονται από την αγορά όπως π.χ. η προσφορά και η ζήτηση από άλλες περιοχές, με αντίστοιχο προϊόν, η τοπική προσφορά και ζήτηση, ο χρόνος παράδοσης, η αγοραστική δύναμη στο κοινό όπου απευθυνόμαστε, η περίοδος πώλησης, ο τρόπος και ο χρόνος πληρωμής, η έγκαιρη ή μη, έκδοση παραστατικών, κ.α. Όλα τα παραπάνω αποτελούν ένα πολύπλοκο αλγόριθμο που καθημερινά καλούνται να λύσουν οι εμπλεκόμενοι και που στην πλειοψηφία, το αποτέλεσμα δεν προέρχεται από μονομερείς ενέργειες αλλά από συμφωνία και των δύο πλευρών.

Στην Κρήτη υπάρχουν αρκετές περιοχές που εδρεύουν δημοπρατήρια. Τα περισσότερα εμφανίζονται στην Ιεράπετρα αλλά και σε μικρότερο αριθμό στη περιοχή της Μεσσαράς και στη περιφέρεια της Κουντούρας Χανίων. Συγκεκριμένα υπάρχουν σήμερα τα εξής ενεργά δημοπρατήρια στη Ιεράπετρα της Αγροπηγής, το Golden Farm, το Αγροδίκτυο, το Κρέταν Γαία και της ΑΝΑΤΟΛΗΣ.

Εικόνα 14: Εγκαταστάσεις δημοπρατηρίου

Πηγή: (ΑΝΑΤΟΛΗ, 2021)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Συμπεράσματα

Η πώληση αγαθών μέσω της μεθόδου της δημοπράτησης είναι αρκετά διαδεδομένη στην σύγχρονη εποχή και σε αυτό συμβάλει η ραγδαία ανάπτυξη του τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών. Αφενός έχει αυξηθεί σημαντικά η ποικιλία των αγαθών προς δημοπράτηση, αλλά ταυτόχρονα έχουν εμπλουτιστεί και οι διαδικασίες που ακολουθούνται.

Οι ηλεκτρονικές δημοπρασίες μέσω του διαδικτύου δίνουν τη δυνατότητα στον κάθε ενδιαφερόμενο αγοραστή να υποβάλει προσφορές αλλά και στον πωλητή τη δυνατότητα να απευθυνθεί σε ένα ευρύ κοινό, πράγμα δύσκολο κατά το παρελθόν. Ειδικότερα, οι δημοπρασίες νωπών κηπευτικών προϊόντων είναι δύσκολο να υλοποιηθούν με την ανοιχτή μέθοδο που ο χρόνος ολοκλήρωσης είναι μεγάλος και έτσι προτιμώνται οι κλειστού τύπου δημοπρασίες με μικρούς χρόνους ολοκλήρωσης (λίγες ώρες).

Η λειτουργία δημοπρατηρίων νωπών κηπευτικών προϊόντων όπως αυτά της Ιεράπετρας, οδηγεί στην επίτευξη καλύτερων τιμών λόγω του ανταγωνισμού των αγοραστών-εμπόρων και κατ' επέκταση στην αύξηση του εισοδήματος των αγροτών – παραγωγών που είναι μέλη των φορέων αυτών.

Ταυτόχρονα, η λειτουργία των δημοπρατηρίων συμβάλει έμμεσα και στην βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων προς δημοπράτηση, δεδομένου ότι τίθενται συνεχώς υψηλότεροι στόχοι ποιότητας προκειμένου οι παραγωγοί να επιτυγχάνουν υψηλότερες τιμές. Σε αυτή την συνεχή βελτίωση συνεισφέρει και το γεγονός ότι μέρος των προϊόντων προς δημοπράτηση προορίζονται για τις διεθνείς αγορές και άρα πρέπει να πληρούν τα ιδιαίτερος αυστηρά πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.

Πολύ σημαντικός παράγοντας είναι ο υπολογισμός του κόστους ενός αγροτικού προϊόντος. Για να μπορεί να υπολογισθεί και να είναι ρεαλιστικό θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στην οργάνωση της αγροτικής εκμετάλλευσης, στο προϊόν και τις ιδιαιτερότητες που έχει η παραγωγή του και να είναι απλό ώστε να είναι εύκολα

εφαρμόσιμο και να προσαρμόζεται στις αλλαγές. Και μπορεί από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στην παρούσα εργασία, να βγήκαν διάφορα χρήσιμα συμπεράσματα για την λειτουργία των δημοπρατηρίων στην Ελλάδα, αλλά διαπιστώθηκε επίσης και ένα σημείο προς περαιτέρω έρευνα και το οποίο δεν είναι άλλο από την τιμή πλαφόν στα προς δημοπράτηση προϊόντα. Φαίνεται ότι κανένα δημοπρατήριο της παρούσας εργασίας δεν εφαρμόζει κάποια ειδική μέθοδο κοστολόγησης αγροτικών προϊόντων που να επιτρέπει τον τεκμηριωμένο ορισμό ελάχιστης τιμής (τιμή πλαφόν) δημοπράτησης.

6. Προτάσεις για το μέλλον

Το μέλλον των Αγροτικών Συνεταιρισμών στην Ελλάδα θα εξαρτηθεί από το θεσμικό πλαίσιο και τις αλλαγές στην οργάνωση και την λειτουργία τους που αυτό θα καθορίσει.

Η περίπτωση του Αγροτικού Συνεταιρισμού ΑΝΑΤΟΛΗ αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα πετυχημένης οργάνωσης αγροτικού συνεταιρισμού σε συνδυασμό με την λειτουργία δημοπρατηρίου. Οι συνεργατικές δομές για να είναι επιτυχημένες χρειάζεται να είναι μεγάλες σε μέγεθος και ευέλικτες στον τρόπο που οργανώνονται και επιχειρούν ώστε να δίνουν την ευκαιρία στα μέλη τους να μειώσουν το κόστος διαχείρισης των προϊόντων τους εξασφαλίζοντας τιμές που αντιστοιχούν στην ποιότητα της παραγωγής τους.

Γενικότερα, τα θέματα που τέθηκαν από την εργασία και μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο μελλοντικής μελέτης εστιάζονται στα εξής:

1. Δημιουργία νέου νομοθετικού πλαισίου που θα παραμείνει σταθερό και θα αποτελεί μέρος μίας συνολικής στρατηγικής που θα υλοποιείται χωρίς να εξαρτάται από την εκάστοτε κυβέρνηση.
2. Χρήση των νέων τεχνολογιών, συνεχής εκπαίδευση των παραγωγών και ενημέρωση των δυνατοτήτων που τους παρέχουν οι νέες εφαρμογές.
3. Δημιουργία προγράμματος που θα περιλαμβάνει οικονομικά κίνητρα για τους παραγωγούς ώστε να θέλουν να συνεργαστούν και να οργανωθούν σε συνεταιρισμούς πχ, πρόσβαση σε επιδοτήσεις.
4. Λήψη μέτρων και καμπάνια ενημέρωσης ώστε να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των παραγωγών στους συνεταιρισμούς
5. Δημιουργία ενός οργανισμού προώθησης του αγροδιατροφικού τομέα που θα δώσει την δυνατότητα στους αγροτικούς συνεταιρισμούς να έρθουν σε επαφή με αντίστοιχους φορείς στο εξωτερικό μέσα από ένα οργανωμένο πλαίσιο.
6. Λήψη μέτρων για την καταπολέμηση της μαύρης οικονομίας και την καλύτερη διοικητική οργάνωση των αγροτικών επιχειρήσεων (μηχανογράφηση, συστήματα καταγραφής και ελέγχου)

Βιβλιογραφία

- kodiko.gr. (2021). *kodiko.gr*. Ανάκτηση από <https://www.kodiko.gr/nomothesia/diataksi/63073>
- Krishna, V. (2009). *Auction Theory*. Academic Press / Elsevier.
- Turban. E., E., King., D., Lee. , J., & Liang, , T. (2015). *Electronic Commerce: A Managerial and Social Networks Perspective*. Springer.
- WordSense;. (2021). *Wordsense Dictionary*. Ανάκτηση από <https://wordsense.eu>
- Αναστάσεως, Σ. (2013). *Εισαγωγή στην αγροτική οικονομία*. Ζήτη.
- ΑΝΑΤΟΛΗ. (2021). *Ομάδα Παραγωγών Αγροτικού Συνεταιρισμού Ανατολή*. Ανάκτηση από <https://www.asanatoli.gr/>
- Βασιλείου, Β. (2009). *Ηλεκτρονικές Δημοπρασίες: Τύποι & Εφαρμογές*. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
- Γιακουμή, Ε., Θεοδορακόπουλος, Α., & Χειλάς, Ν. (2018). *Η υιοθέτηση και η συνεισφορά των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στον αγροτικό τομέα*. Ανάκτηση από <http://repository.library.teimes.gr/xmlui/handle/123456789/6645>
- Διανέοσις. (2021). *διαNEOσις*. Ανάκτηση από https://www.dianeosis.org/research/synetairismoι_research/
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (n.d.). *Η κοινή γεωργική πολιτική με μια ματιά*. Ανάκτηση από https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-glance_el
- ΙΟΒΕ. (2020). *Η συνεισφορά των εισροών στην αγροτική παραγωγή και το μέλλον του αγροτικού τομέα στην Ελλάδα*. Ανάκτηση από http://iobe.gr/docs/research/RES_05_F_21102020_REP_GR.pdf
- Κοντογεώργος, Α. (2018). *Αγροτική Οικονομία: Κόστος παραγωγής*. Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Λεμονάκης, Χ. (2021). *Διοικητική Λογιστική - Σημειώσεις Μαθήματος*. ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ.
- Μπερμπέρης, Α. Ι. (2010). *Συστήματα διαχείρισης αποθεμάτων και ελέγχου αποθηκών*. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Πληροφορική και Διοίκηση.
- Παπαδέας, Π. Β. (2015). *Διοικητική Λογιστική, Έλεγχος αποτελεσματικότητας και λήψης αποφάσεων*. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Σχοινιωτάκης, Ν. (n.d.). *Τεχνικές Κοστολόγησης - Σημειώσεις Διοικητικής Λογιστικής*. ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ.

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων;. (2021). *Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων*. Ανάκτηση από Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Ερωτηματολόγιο

1. Η έδρα σας βρίσκεται στην Αντιπεριφέρεια (Νομαρχία): _____
2. Ο φορέας σας λειτουργεί Δημοπρατήριο; (Ναι, Όχι)

ΣΥΝΕΧΙΣΤΕ ΤΗΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΜΟΝΟ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ ΑΠΑΝΤΗΣΑΤΕ ΝΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΩΤΗΣΗ.

3. Ποιο είναι το ιδιοκτησιακό καθεστώς του δημοπρατηρίου; (1. Συνεταιρισμός, 2. Ιδιωτικό 3. Άλλο)
4. Ο αριθμός μελών του συνεταιρισμού/φορέα σας είναι (1-50, 51-100, >100)
5. Ο αριθμός αγοραστών κυμαίνεται σε (1-50, 51-100, >100)
6. Ο αριθμός παραγωγών κυμαίνεται σε (1-50, 51-100, >100)
7. Ο αριθμός του προσωπικού του δημοπρατηρίου (1-10, 11-20, 21+)
8. Οι εγκαταστάσεις του δημοπρατηρίου περιλαμβάνουν: _____
9. Το αρχικό κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυση δημοπρατηρίου
10. Με ποιον τρόπο διακινείτε τα προϊόντα προς το δημοπρατήριο; (1. Οχήματα παραγωγών, 2. Μεταφορική εταιρεία, 3. Οχήματα δημοπρατηρίου)
11. Με ποιον τρόπο διακινούνται τα προϊόντα μετά την πώλησή τους; (1. Ευθύνη αγοραστή, 2. Ευθύνη δημοπρατηρίου)
12. Υπάρχει τιμή πλαφόν στα προϊόντα; (Ναι, Όχι)
13. Εάν απαντήσετε ΝΑΙ στην προηγούμενη ερώτηση, περιγράψτε συνοπτικά την μέθοδο με την οποία ορίζεται η τιμή πλαφόν: _____
14. Τι είδους δημοπρασίες πραγματοποιείτε; (1. Με φυσική παρουσία, 2. Ηλεκτρονικές δημοπρασίες, 3. Και με τους δύο τρόπους, 4. Άλλος τρόπος)
15. Με ποια συχνότητα πραγματοποιούνται οι δημοπρασίες; (1. 1-2 φορές την εβδομάδα, 2. 3-5 φορές την εβδομάδα, 3. Καθημερινά)
16. Είστε ικανοποιημένοι από τις τιμές που επιτυγχάνονται στις δημοπρασίες; (1. Πάρα Πολύ, 2. Πολύ, 3. Λίγο, 4. Καθόλου)
17. Είστε ικανοποιημένοι από την ποιότητα των προϊόντων που προσφέρονται στις δημοπρασίες; (1. Πάρα Πολύ, 2. Πολύ, 3. Λίγο, 4. Καθόλου)
18. Πιστεύετε ότι με την λειτουργία του δημοπρατηρίου, αυξάνονται τα έσοδα των αγροτών-παραγωγών; (Ναι, Όχι)